

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (2900) 2005 OCTOBER-SPALIS 12 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

Padėkos dienai

Kanadoje antrąjį spalio mėnesio pirmadienį (šiomet spalio 10) švenčiame Padėkos dieną. Tai labai prasminga šventė, nes dėkoti yra kilnu, mandagu, net naudinga. Kam dėkojame, už ką dėkojame ir kodėl?

JEI prie altorių tą dieną padedamos Dievo teikiamos gėrybės – rudens derliaus vaisiai, aišku, dėkojame. Visagaliui, be kurio malonės viso to neturėtume. Užtat gražus tikinčiųjų paprotys Padėkos dieną šventoves papuošti derliaus vaisiais ar atitinkamais simboliais. Tuo dėkingumas siejamas ir su patvirtinimu tikėjimo, dažnai išsprendžiančio klausimus, į kuriuos šiaip jau kitu būdu būna nelengva atsakyti. Dėkojama ne vien už derlių, už kasdienę duoną, bet ir už sveikatą, už gyvybę – fizinę ir dvasinę. Pastaroji amžinybės perspektyvoje net reikšmingesnė. Dėkojame ir savo šeimos nariams, be kurių gyvenimas ne vienam būtų sunkesnis, arba jo visai nebūtų buvę. Kad vaikai dėkoja tėvams ir tėvai vaikams, vargu ar kas gali būti gražesnio. Už daug ką dėkingi liekame ir savo artimiesiems, bendradarbiams, draugams, visiems, su kuriais tenka bendrauti. Dėkojame ir nepažįstamiems, nes nežinome, kas ir kaip veikia, kad mūsų gyvenimas būtų sotus, laimingas ir pilnas įvairiausių vilčių. Vien tik savo aplinka ribotis būtų per mažai, nes žmonių ryšių ir įtakų tinklas yra toks platus ir sudėtingas, kad kartais net nežinia, iš kur kas ateina ir tave liečia. Ir juo pasaulis darosi mažesnis, juo labiau modernioji technika riša žmones – juo stipriau turėtume jausti dėkingumą nematomiems, nepažįstamiems, ne tik sukurtos gerovės naudotojams, bet ir tos gerovės kūrėjams – mokslininkams, tyrinėtojams, sveikatos saugotojams, dvasinio gyvenimo vadovams. Tai dėkingumo grandinė, apjuosusi visą pasaulį ir labiau prisimintina Padėkos dieną švenčiant.

KAIP bebūtų, Padėkos diena iš tikrųjų nėra vien tik dėkojimo ar dėkingumo prisiminimo diena. Ji yra ir šventė, ir tai labai visų laukiama, paskutinės tokios trijų dienų atostogos metams slenkant į pabaigą, dar vienas ilgas savaitgalis, kada jau miškai sumirguliuoja žavingomis spalvomis, kada dirbantiems miestiečiams dar yra proga ilgėliau pabūti gamtoje, o vasarnamių savininkams – prieš žiemą aptvarkyti savo paežerėse glūdinčias sodybas. Tūkstančiai žmonių tada plūsta į gamtą – ilgos automobilių voros driekiasi visais keliais. Pasitaiko ir nelaimių – per neatsargumą, per skubėjimą ar neblaivumą. Kasmet statistika pateikia avarijose žuvusių ar nukentėjusių skaičių, vis kaskart nemažą, vis lyg didėjantį. Viskas pasibaigia nelaimių aprašymais spaudoje ir nuolatinio apgailestavimu. Tai tamsioji šios (ir kitų panašių) šventės pusė, bet lygiai atsimintina kaip menamas ir dėkingumas. Būtų idealu (o to reikėtų siekti), kad atostoginis pramogavimas ir visos dėkingumo išraiškos rastų tinkamą pusiausvyrą. Vienpusiškumas menkina bet kokios šventės prasmę, ją iškreipia, net sukomercina, ir kartais jau atrodo, kad tos visos metinės šventės labiausiai tik verslininkams reikalingos. Iš tikrųjų taip nėra, bet iš visko galima padaryti kreivą įvaizdį, jei tikroji prasmė stumiama į šalį, kad labiau ryškėtų šalutiniai dalykai. Mes, lietuviai, išeivijoje, kiek įstengdami dar bandomė laikytis tikros švenčių prasmės ir pramogavimų pusiausvyros. Žinoma, kai kurie, ypač jaunesnieji, yra labiau linkę derintis prie daugumos, kuri dažniais atvejais čia jaučiasi laisva ir nepriklausanti nuo senesnių tradicijų. Bet ką gi – visi niekada nebuvo ir nebus vienodi. O vis dėlto Padėkos dieną švenčiant vertėtų dėkoti ir tiems, kurie sudaro sąlygas, kad lietuviškos tradicijos nebūtų užmirštos. Turėtume dėkoti ir tiems, kurie tas tradicijas ne tik išlaiko, bet ir puoselėja, sugeba priderinti prie gyvenamojo krašto įvykių ir švenčių. Č.S.

Jubiliejinė konferencija Įsrutyje

Mažoji Lietuva – tai vakarinių lietuvių žemė, ilgus metus okupuota, bet išsaugojusi lietuviybę. Lietuviškos veiklos ištakos Karaliaučiaus krašte veda į 1988-uosius metus, kai mokyti protėvių kalbos pradėta nuo būrelių ir kursų. Ši veikla plėtėsi, įsteigtos lietuviškos klasės ir fakultatyvai.

1995 m. lietuvių kalbos mokytojai, dirbantys Karaliaučiaus krašte, susibūrė į sąjungą. Pirmininkas jos pirmininkas Juozas Miliūnas vadovavo iki 2001 metų. Po jo mirties sąjungos vairą perėmė Aleksas Bartnikas, veiklus, energingas vadovas, nestokojantis naujų idėjų ir sumanymų. A. Bartniko iniciatyva rugsėjo 3 d. Įsruties (Černiachovsko) pedagoginėje kolegijoje įvyko Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų konferencija, skirta sąjungos dešimtmečiui paminėti.

Daug triušo teko įdėti A. Bartnikui ruošiantis šiai konferencijai. Reikėjo ieškoti rėmėjų, visus sukviesti, sukurti šventinę nuotaiką. Jam padėjo mokytojos Angelė Nikolajeva ir Rita Banel.

Susirinkusius sveikino lietuviškas ansamblis "Nadrūvėlė" iš Gumbinės (Gusevo) 5-osios vidurinės mokyklos, akademinis choras "Harmonija". Mokytoja A. Nikolajeva linkėjo mokytojams šviesti taip, kad šviesa neužgestų. Sąjungos pirmininkas A. Bartnikas apžvelgė per dešimtmetį nueitą kelią, prisiminė pirmuosius mokytojus, padėjo dabar dirbantiems mokytojams už darbą. Tai V. Vasiliauskienė, O. Kruglikova, R. Leonova, Z. Jurevičiūtė, A. Bursteikienė, A. Nikolajeva, J. Glinskis, L. Glinskienė, S. Rumbaitienė, A. Urbaitis, A. Karmėlavicius.

Mokytojų sąjungos tikslas – sakė A. Bartnikas, – padėti išsaugoti lietuviybę Karaliaučiaus krašte, pažinti jo praeitį, istoriją, tobulinti mokymo ir auklėjimo procesą. Dešimt metų kuriamos sąjungos tradicijos. Tai kasmet organizuojama naujųjų mokslo metų pradžios šventė, Tarptautinė mokytojų diena. Lietuviškose ugdymo įstaigose švenčiamos valstybinės ir tautinės Lietuvos ir Rusijos šventės. Kasmet organizuojami seminai, konferencijos, mokytojai bendrauja ir bendradarbiauja, kelia savo dalykinę ir metodinę kvalifikaciją, keičiasi darbo patirtimi. Kasmet vyksta lietuvių kalbos olimpiados (šiomet buvo 5-oji), vaikų muzikos festivaliai "Skambėk skambėk, lietuviška dainele", mokinių rašinių, piešinių, meninio žodžio konkursai, ekskursijos į Lietuvą, kitas šalis ir po Karaliaučiaus kraštą. Vadovaujant A. Bartnikui Įsruties pedagoginėje kolegijoje įsteigtas metodinis lietuvių kalbos centras, sudarytos lietuvių kalbos fakultatyvų programos. Karaliaučiaus universitete

Konferencijoje kalba Mažosios Lietuvos fondo atstovė R. Mačiūnienė. Dešinėje – sąjungos pirmininkas A. Bartnikas. Įsrutis, 2005.IX.3

steigiama lituanistikos katedra.

Dabar Karaliaučiaus krašte veikia 24 ugdymo įstaigos su lietuvišku etnokultūros komponentu, jose mokosi daugiau kaip 300 mokinių, dirba 31 mokytojas, sudaryti penki vaikų ansambliai.

Nušvietęs nueitą sąjungos kelią, A. Bartnikas pristatė rėmėjus ir partnerius, be kurių sąjunga negalėtų gyvuoti ir atlikti minėtų darbų. Tai Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės, Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija, Kaliningrado srities lietuvių tautinė-kultūrinė autonomija, Kaliningrado srities administracijos švietimo ir mokslo valdybą, Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje, Mažosios Lietuvos fondas, Černiachovsko pedagoginė kolegija, Marijampolės pedagoginė kolegija, Lietuvos konsulatui Karaliaučiuje ir Tilžėje.

Įsruties pedagoginės kolegijos direktorius J. Komarnichij, sveikindamas sąjungos jubiliejiaus proga, sakė, kad tai ir kolegijos šventė, nes mokytojai eina teisingu keliu, gaivindami lietuviybę.

Naujųjų mokslo metų ir sąjungos dešimtmečio proga sveikino Kaliningrado srities lietuvių tautinės-kultūrinės autonomijos pirmininkas A. Muliolis. Be Rusijos valdžios paramos ir bendradarbiavimo su ja veikla nebūtų galima. A. Muliolis pasidžiaugė, kad Kaliningrado 35-ajame licejuje jau yra devynios lietuviškos klasės, greitai bus visos vienuolika. Autonomija remia bendruomenes, kurios įeina į autonomiją.

Srities Dūmos atstovai Vytautas Lopata linkėjo, kad lietuvių kalbos mokytojų šiame krašte būtų kuo daugiau.

Černiachovsko mero pavaduotojas M. Volkov savo sveikinimo kalboje padėjo A. Bartnikui ir jo vadovaujamai sąjungai už darbą sakydamas, kad tai tarsi langas į Lietuvą.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento specialistės V. Keraminienė ir A. Dumbliauskienė perskaitė Departamento generalinio direktoriaus Antano Petrausko sveikinimą. Susirinkusius sveikino Lietuvos vicekonsulas Kaliningrade A. Kaminskis, Kaliningrado 4-osios vidurinės mokyklos direktorė V. Jurčenko (pasveikinusi lietuviškai).

Mažosios Lietuvos fondo atstovė R. Mačiūnienė padėjo sąjungai už tai, kad ją pristatė apdovanojimui Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medaliu ir parodė šį garbingą apdovanojimą. Fondas remia Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų seminarus, konferencijas, apmoka mokytojų kelionių į jas išlaidas.

Svečiai ne tik sveikino, linkėjo, bet ir atvyko ne tuščiomis rankomis – atvežė gausių dovanų. Prisiminimais apie darbą dalijosi O. Kruglikova, R. Leonova, kuri perskaitė savo kūrybos eilėraščių, skirtą pirmajam sąjungos pirmininkui mokytojui J. Miliūnui.

Apie fakultatyvų darbą kalbėjo mokytoja A. Bursteikienė. Ji dėkojo Departamentui, sąjungai, Kaliningrado srities mokyklų vadovams ir visiems rėmėjams už sudarytas sąlygas fakultatyvų darbui.

Mokytojai bendravo prie šventinio stalo, lietuvių liaudies dainas keitė rusų liaudies dainos, skambėjo mokyklinis varpelis. Visų nuotaika buvo pakili.

Džiaugiamės, kad yra tokia sąjunga, dėkojame A. Bartnikui, kad mes ne tik dirbame, bet ir galime praskraidinti savo kasdienybę šventinėmis akimirkomis. Dėkojame visiems rėmėjams už gražią šventę.

Emilija Bukontienė, Karaliaučiaus krašto Uljanovo (Kraupiško) vidurinės mokyklos lietuvių kalbos fakultatyvo mokytoja

Šiame numeryje

Jubiliejinė konferencija Įsrutyje - 1 psl.

Gyvoji Lietuva Punske - 2 psl.

Išpūdinga kelionė per Žemaitiją - 3 psl.

Laisvės kovotojas Bartkus - 4 psl.

Kanada pasieks Vakarų Lietuvą - 5 psl.

Lietuvių fondo konferencija - 7 psl.

Pasaka iš gyvenimo - 8 psl.

"Estetika tarp tobulumo ir mirties" - 8 psl.

Paminklas vyskupui Valančiui - 9 psl.

Apie tylą - 10 psl.

Tomistiniais būties keliais - 11 psl.

Reto darbštumo visuomenininko netekus - 14 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802

E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760. LEIDĖJAS: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaite-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, mėmė - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoj - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos vyskupai rugsėjo 6 d. išplatino laišką tikintiesiems, kuriame kvietė Lietuvos katalikus užtariamajai maldai, prašant paguodos žuvusiųjų šeimoms, stiprybės ir ryžto nukentėjusiems. Laiške primenama, jog atgimimo metais JAV tikinčiųjų bendruomenės dosniai šelpė Lietuvos Bažnyčią ir padėjo atsigausti po sovietinės priespaudos. Prašoma pareikšti krikščionišką solidarumą ir suteikti paramos būsto ir maisto nerūstiems Luizianos ir nukentėjusio Pietinės Amerikos pakraščio žmonėms per Lietuvos Caritas organizaciją.

Seminarus tikybės mokytojams rugpjūčio 21-26 d.d. pagal programą "Susitikimai su Biblijos veikėjais tikybės pamokose" Klaipėdoje ir Raseiniuose vedė Eisenstadto (Austrija) Religijos pedagogikos instituto mokslinė bendradarbė Hannelore Jeagle. Dalyvavo 47 tikybės mokytojai iš Kauno ir Telšių vyskupijų, tobulino kūrybiško pamokos organizavimo įgūdžius, gilinosi į Šventojo Rašto nagrinėjimo galimybes per tikybės pamokas. Mokytojai ypač teigiamai įvertino seminarų medžiagos praktiškumą – mokymą inscenizuoti, kurti foto reportažus.

Tradicinis maldos žygis į Trakų šventovę nuo Vilniaus Aušros Vartų Gailestingumo Motinos koplyčios įvyko rugsėjo 3 d. Žygiui vadovavo Veiviržėnų parapijos emeritas kun. Klemensas Puidokas, jį surengė maldininkai iš Vilniaus, Kauno, Telšių, Kretingos ir Šiaulių vyskupijų. Lentvaryje 200 dalyvių su klebonu Tadeuš Aleksandrovičiumi ir parapijiečiais pagerbė stebuklais garsėjantį Švč. Mergelės Marijos Nepaliamamos Pagalbos paveikslą. Vakare maldininkai pasiekė Trakus ir meldėsi prie pirmojo Lietuvoje stebuklais pagarsėjusio Marijos Lietuvos Globėjos paveikslo. Per naktį vyko Švč. Sakramento adoracija, o iš ryto Mišias aukojė Trakų šventovės emeritas jubilaitas mons. Vytautas Pranciškus Rūkas.

Kauno paminklinėje Prišikėlimo šventovėje rugpjūčio 31 d. pagerbta Fatimos Dievo Motina Marija. Jos statula bu-

vo įnešta į šventovę, kur sugiedota Marijos litanija, vadovaujant klebonui kun. V. Grigaravičiui. Kun. K. Ambrasas, SJ, vedė padėkos maldą. Klebonas aukojė Mišias, pristatė katalikiškos Tradicijų, šeimos ir nuosavybės gynimo organizacijos, įsikūrusios 26 pasaulio kraštuose, misiją ir veiklą, priminė Marijos pasirodymo Fatimoje istoriją. Po Mišių melstasi ir giedota prie Marijos statulos.

Mokslo metų atidarymo konferencija tikybės mokytojams "Atverkime duris Kristui" rugpjūčio 26 d. prasidėjo Kauno arkikatedroje bazilikoje Mišiomis, kurioms vadovavo arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Konferencija vyko arkivyskupijos salėje, kur dalyviai klausėsi Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto dekaną prel. doc. dr. Vytauto Stepono Vaičiūno, OFS, pranešimo apie katalikų tikybės mokymo raidą nuo Atgimimo laikotarpio iki šiandienos. Kauno arkivyskupijos katechetikos centro vadovė Jolanta Jančiukienė peržvelgė praejusių ir ateinančių mokslo metų darbą. Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius išsakė savo pastabas dėl katalikų tikybės eksperimentinės programos.

Kauno jėzuitų gimnazija rugsėjo 1 d. mokslo metus pradėjo Mišiomis Šv. Pranciškaus Ksavero šventovėje. Mišias koncelebravo gimnazijos direktorius kun. G. Vitkus, SJ, kun. K. Ambrasas, SJ, ir kun. A. Sederavičius, SJ. Po Mišių sveikinimo žodį tarė V. Margevičienė, seimo narė E. Vareikis. Kauno jėzuitų gimnazija priklauso 66 pasaulio valstybėse veikiančiai 1869 jėzuitų pradinių ir vidurinių mokyklų, kolegijų ir universitetų sistemai, kur kasmet mokosi apie 2 mln. ugdytinių. Šiame Kauno jėzuitų gimnazijos 5-12 klasėse mokysis per 700 moksleivių. Gimnazija yra geriausių Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų dešimtuose, per 90% mokinių laiko valstybinius brandos egzaminus ir įstoja mokytis į Lietuvos ir užsienio aukštąsias mokyklas bei kolegijas, daugelis tęsia mokslus magistrantūroje ir doktorantūroje.

Gyvoji Lietuva Punske

Tėvynės sąjungos veikėjas Andrius Kubilius, pavišęs Punske (Lenkijoje), parašė savo išpūdžius "Veide" ir "Aušroje" (16 nr.) pavadinimu "Apie išėjusią Lietuvą". Čia pateikiamas jo straipsnio tekstas.

Netoli Punsko sėdžiu ant ežero kranto ir klausausi punskiečių dainų. Ansamblis keičia ansamblį, ne tik seneliai, bet ir visiškai vaikai ar paaugliai traukia džiūkiškas dainas ir tvirtai trypia scenoje. Besiklausydamas neišvengiamai pradėsi lyginti – Punsko miestelyje tik pusantro tūkstančio gyventojų, visame valsčiuje – vos apie keturis tūkstančius, o ansamblių, chorų, muzikantų ir dainininkų, atrodo, kur kas daugiau nei kokiame Lietuvos rajone, kuriame gyventojų vos ne dešimt kartų daugiau. Paradoksas – lietuvių dviasia Punske juntama gerokai stipriau nei kokiame nors panašaus dydžio Lietuvos miestelyje. Kampučių kaime netoli Punsko apilankome ūkininko Juozo Pečiulio žemėje pastatytą paminklą Kovo 11-ajai atminti, sodiname ažuolą Laisvės ažuolyne ir patys savęs klausiam, o kur Lietuvoje pastatytas paminklas Kovo 11-ajai atminti. Pravažiuodami apžiūrime gražias stiprių ūkininkų sodybas ir vos ne kiekvienoje jų regime arba Gedimino stulpus, išmūrytus namo sienoje, arba tautiniais ornamentais išdailintą didelį koplytstulpį.

A. Kubilius sodina ažuoliuką Kampučiuose
Ntr. I. Gasperavičiūtės

Ir neišvengiamai pradėsi su nostalgija mąstyti – o kaip mes gyventume šiandien, jeigu visi Lietuvos miesteliai ir kaimai pulsuotų ta lietuvių dvasia, ta iš lietuviškos žemės gelmių sruvančia paprasta kultūra ir orumu, ta bendruomeniškumo stiprybe, ką matai kiekviename žingsnyje, besidairydamas po Punsko žemę. Punskiečiai tai išsaugojo, o mes dažniausiai esame tai praradę. Ir labai sunkiai atrandame.

Negailestinga istorija atskyrė Punksą nuo Lietuvos. Lietuva buvo priversta išeiti iš Punsko. Punske liko lietuviška dvasia, liko lietuviškas gyvenimas, bet Lietuva liko už ribos. Tačiau lietuvių liko Punske, o iš Lietuvos ji beveik išėjo. Punske nereikia ieškoti patriotų, kurių stoka Lietuvoje rūpinasi prezidentas Valdas Adamkus ir Algimantas Šindeikis. Punske patriotai vaikšto gatvėmis – jau pražilę ir dar į mokyklą neinančius.

Pasaulio jaunimo dienoje Vokietijoje, Marienfelde, su vigilijoj dalyvavusiu jaunimu susitikti atvyko popiežius Benediktas XVI. Kairėje - Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis
Ntr. R. Samonytės

Iš kairės: prof. Z. Zinkevičius ir A. Kubilius
Ntr. I. Gasperavičiūtės

Lietuvoje kolūkiai sunaikino ne tik ūkininkus, bet ir ūkininkų kultūrą, bendruomeniškumo dvasią, tik dabar labai palengva ir sunkiai atrandama. Sovietmetis iš geografinio ir administracinio vieneto – Lietuvos išvalė, išvarė tai, kas sudarė žodžio "Lietuva" dvasinį turinį. Todėl taip sunkiai ir atgimstame. Nes per penkiasdešimt okupacijos metų Lietuva išėjo iš Lietuvos. Žinoma, ne pati išėjo, buvo išvaryta, bet šiaudien galime tik su nostalgija kalbėti apie tą "išėjusią Lietuvą", kurios dvasia taip smagu pakvėpuoti Punske.

Be abejo, ir Lenkija buvo sovietizuojama, ir Punsko ūkininkams teko iškęsti ne vieną socialistinės Lenkijos ekonominę nesamone, bet vis dėlto ir anojė Lenkijoje jie sugebėjo išlikti ūkininkais. Ir stipriais ūkininkais. Lietuvių teko ginti ne tiek nuo socialistinės ekonomikos, kiek nuo pavojaus būti ištirpintiems didžiojoje Lenkijoje. Gal ta savignyos dvasia ir buvo tas labai stiprus konservantas, išsaugojęs lietuvių, išsaugojęs Lietuvą Punske.

Sparčiai besikeičianti Lietuva dar sovietmečiu susirūpino istorinio paveldo išsaugojimu. Buvo atstatyta Trakų pilis, atsirado lietuviškas skansenas – Rumšiškės. Mes galime pamatyti, kokiuose namuose gyveno, kokius įrankius naudojo buvusieji toje "išėjusioje Lietuvoje". Bet dvasios šie daiktai neatgamina.

Norint pajusti "išėjusios Lietuvos" dvasią, reikia važiuoti į Punksą. Nes Punksas yra tikros "išėjusios Lietuvos" Rumšiškės. Nėra ten gal labai daug senų pastatų, namus šiaudiniais stogais gali pamatyti tik Punsko pakrastyje pastatytame Punsko skansene, o ūkininkų pastatai spindi europietiška modernybe, tačiau kasdienio gyvenimo dvasia ten yra iš tos – "išėjusios Lietuvos".

Punske visu kūnu jauti tą skausmingą lietuviškos istorijos paradoksą – administracinė Lietuva išėjo iš Punsko. Negrįžtamai. Tačiau dvasios Lietuva, per sovietmetį išėjusi iš administracinės Lietuvos, liko išsaugota ir užkonservuota Punske. Nesunaikinamai.

Būdamas Punske, pasijuntu išeiviu. Nes istorijos vingiai atskyrė mus, gyvenančiuosius Lietuvoje, nuo tos "išėjusios Lietuvos", išlikusios Punske ar tarp tų, kurie nuo okupacijos bėgo į Vakarus, ant savo pečių išsinešdami ir dalelę tos "išėjusios Lietuvos". Punske pasijuntu trumpam grįžęs į Lietuvą.

Andrius Kubilius

Pasaulio jaunimo dienų dalyviai Salzbergo druskos kasykloje

Ntr. R. Samonytės

Išpūdinga kelionė per Žemaitiją

KUN. K. AMBRASAS. SJ

Žemaičių Kalvarija

Šventovėje naujovė – Turino drobulės kopija, kurios pasižiūrėti ne vienas užsuka. Pamenu tą metą, kai Italijoje Turino mieste mačiau jos originalą apytamsėje katedroje. Dabar, pasimeldę pusvalandžiuką, nedidelė mūsų grupė – septyniukė – išsileidome į žygį. Gerai nežinodami kryžiaus kelio stočių išsidėstymo, pradėjome eiti svarbiausiuoju keliu, kuriuo pamatėme greitai žingsniu žengiantį nemažą žmonių būrį. Priekyje ėjo kelios vėliavos, baltai apsirengusių mergaičių būrys, keli patarnautojai, skardėjo per garsiaikalbį kalbamos maldos, giesmės. Net nesitikėjau, kad tose maldininkų gretose pamatysiu Lukšių kleboną Gvidoną Pušinaitį. Kai kunigas, nešęs monstraciją atėjo prie koplyčios ir rengėsi palaiminti, pamaciau, kad čia buvo vysk. Jonas Boruta, palaiminęs maldininkus, vėl sparčiai nužygiavo šventovės pusėn, o mūsų septyniukė, šiaip taip susiradusi pirmąjį kelio stotį, pradėjo dvidešimties kelio stočių žygį. Nors būtų koks planelis ar nuorodos. Jokios rodyklės, jokio planelio, jokios žymės, kur po kalnelius, po klonelius ir už namų išdėstytos tos kelio stotys. Geriausias kelrodys – pasiklausti žmonių, bet, deja, ne visi vietiniai, ne visi ir kražiečiai žino kelio stotis. Kai kur reikia net geroką kelio tarpinį grįžti ir vėl iš naujo ieškoti, kai kur net prieš statų kalną pasikabarioti. Apie kelio vidurį susitikome tais pačiais keliais bekeliaujančią gal septynių ar aštuonių maldininkų kitą grupę, kuriai vadovavo dvi pagyvenusios, bet, matyt, tikros žemaitės, kurios pasiūlė su mumis keliauti. Tada jau nebereikėjo mums ieškoti. Jos, gerai žinodamos visus posūkius per kapus, pakalnes ir kalnelius, bet nelabai gerai nu laikydamos žemaitišką melodiją, bet vis viena gerai mums buvo todėl, kad jau iš tam tyčia jų apskolintų knygelių jau galėjome šiaip taip pritarti giesmei ir maldoms, kurios buvo surašytos senovine kalba tose nedidelėse, daugelio rankų nučiupinėtos knygelėse. Mū-

sų maldingoji kelionė baigėsi sparčiai žengiant asfaltuotu keliu, kuriuo eidami kalbėjome Visų Šventųjų litaniją, o jos pabaigoje, kur vyskupas palaimino su Švenčiausiuoju, dabar išaugusį dar keliais maldininkais būrelį, pačioje pabaigoje trumpai pasimeldęs pats palaiminau kryžiaus ženklą ir nužygiavome prie šventovės, kur septintą valandą dalyvavome šv. Mišiose, po kurių sėdome į vežėčias ir, gerokai paklydinę ir dukart sugrįžę, pagaliau suradome kitą per laukus kelią į Telšius, Plungę ir Luokę, kur pakeliui pamatėme dar kelis bažnytkaimius.

Medvėgalis

Pasisukiojus lygiais ir daug kur sparčiai taisomais keliais, kurių čia pakelės, čia patys vidurkeliai lyginami, aukštinami, voluojami ir platinami, susidaro aiškų išpūdį, kad Žemaitija, nors jau ir turėdama nebologus kelius, bet nūnai dar sparčiai juos tiesina, platina, gerina ir asfaltuoja, nes šen ten išdėstytos įvairios kelių tiesimo mašinos, vežamos žemės ir žvyras, skalda ir kitos prie šių darbų reikalingos medžiagos liudija apie darbų apimtį.

Tais keliais važiuojant, tikrai yra ko pasižiūrėti į tą dainomis apdainuotą, kalneliais ir miškeliais padabintą kraštą. Pasukę į vieną neplatų vieškelį, privažiavome tam tyčia skirtą stendą su visais, kaip būdavo užsienyje, paaiškinimais, pavadinimais ir kitais reikalingais rimtai lankytinai vietai ženklais.

Į kalną kopdami pamatėme, kad apniukęs oras jau virto lietumi ir spėjusį šiek tiek pradžiūti šieną grėbiantys žemaičiai sulindo po priekaba nuo lietaus, bet mūsų septyniukė, vadovaujama naujo karaliaus Mindaugo ir lydima kunigaikščio Tautvydo, apsiginklavusi skėčiais ir siaustėmis, sparčiai kopė, nepaisydama prakiurusios padangės negandų, kurios, aciu Dievui, netrukus baigėsi ir, nors mes pasisiūlėme broliams žemaitėliams į talką, bet taip ir neprireikė mūsų pagalbos, - jie patys visa šeimyna darniai valė šieną, o mes kopėme į pačią viršūnę, iš kur atsiskleidė akiratis su kalneliais, miškeliais,

kloneliais ir pabarėliais. Žinoma, gaila, kad dėl grasinančių pilnų drėgmės ir perkūnijų debesų laivų negalėjome ilgiau pabūti nei ant kalno, nei pasigrožėti apylinkėmis, bet ir tai džiugu, kad pirmąsyk pamatytas vienas iš aukščiausių Lietuvos kalnų.

Šatrija

Čionai nei jokių ženklėnių rodyklių, nei stendų, nei jokių nuorodų nėra. Tik vienoje vietoje nežymus keliaženklis – Šatrija – paliudija, jog mūsų pasirinktoji kryptis – teisinga. Įvažiavus į gan purviną, jokių svečių ir, regis, dažnesnių lankytojų nelaukiantį keliuką, kuriuo išlėkęs mūsų vairuotojas gan sėkmingai lakino savo vežėčias vis aukštytyn, kolei privažiavome, atrodo, jau gana išsismaginusių jaunuolių būrelį, kurie garsiai virkdė radiją ar panašų muzikos prietaisą. Jo garsiaikalbiai visa gerkle plyšojo ramiai stūkstančio kalno papėdėje.

Per šlapias žoles, dar vis tebežydinčius dovilus, palinkusias smilgas jau anksčiau kažkieno išvažinėtu ir nuvaikšiotu keleliu patraukus viršun, netrukus pamatai platėjanti akiratį.

Dar plačiau ir didingiau atsiskleidžia apylinkės negu nuo Medvėgalio. Dar toliau gali žvelgti į tolį. Už dešimčių kilometrų vos ne vos matai dūlojančius miškus, kur ne kur kyšančius šventovių bokštus, bažnytkaimių pabirusius namus. Tų pamiškių, dažnai kur žydinčiomis lankomis apjuostų, baltais ir kitokiais žiedais pamargintomis, visokių guotų, pabarėlių, sodybų ir sodnelių pakaišytus įvairumas, o jau tų visokiasių miško juostų išraižytus. Kur jau čia nesudainuosi sieloje Maironio posmo: *Graži tu, mano brangi tėvyne...*

Tikrai raudonuose saulėlydžio gaisruose paskendusi, tolimų, net aiškiai akimi neįžvelgiamų akiračių tamselėse miglose nunirusi, apščiū šiemetinės drėgmės glėbiu apkabinta tįso per dešimtis kilometrų gojais, kloniais nusagstyta Žemaitija. Jos žaluma, miškų tyla gaivina miesto pilkumos išvargintą akį, ramina triukšmo išbelstą sielą.

(Bus daugiau)

SAVAITĖ LIETUVOJE

Svarstys "Mažeikių naftos" pardavimą

Lietuvos seimas rugsėjo 29 d. priėmė svarstyti įstatymus, kurie suteikia įgaliojimus vyriausybei pirkti ir naujam savininkui parduoti Rusijos "Jukos" valdomas "Mažeikių naftos" akcijas, tam skolinantis iki 3 bln. litų, taip pat naujam įmonės savininkui parduoti dalį dabar valstybės turimų įmonės akcijų. Įstatymus numatyta svarstyti spalio 13 d., iki tol išvadas rengs seimo Ekonomikos komitetas ir biudžeto bei finansų komitetai.

Dabar vyriausybė turi 40.66% akcijų, "Jukos" – 53.7%. Biržos kaina pastaroji dalis yra verta 4.8 bln. litų. "Jukos" sulaukus bilijoninių ieškinių dėl tariamų mokesčių nepriemokų, firma yra ant žlugimo ribos ir parduoda turimą. Pagrindiniai "Jukos" akcininkai ir buvę vadovai – kalėjime. "Mažeikių nafta" yra pagrindinė degalų tiekėja Lietuvos rinkai, taip pat didžiausia eksportuotoja bei daugiausia pelno uždirbanti Lietuvos įmonė. Bendrovė dar valdo Būtingės terminalą bei Biržų naftotiekį.

Siūlo mažinti kainas

Valstiečių ir Naujosios demokratijos frakcija parengė rezoliuciją, kurioje vyriausybei siūloma spartinti biodegalų naudojimo terminus, didinti jų maišymo į benzina ir dyzeliną kiekius, remti biodegalų gamybos įmonių kūrimąsi, kad sumažėtų degalų kainos. Biodegalų vartojimo skatinimas yra vienas iš dviejų įmanomų degalų kainų mažinimo būdų. Antrojo būdo – akcizų degalams sumažinimo siūloma nesvarstyti, nes jis sumažintų biudžeto pajamas. Be to, akcizams mažinti reikėtų prašyti Europos komisijos leidimo.

Rezoliucijos siūlytojai skaičiuoja, kad biodegalų žaliavos žemdirbiai gali jau dabar pateikti daugiau kaip 100,000 tonų bioetanolio ir apie 70,000 tonų rapso metilo esterio gamybai per metus. Atsiradus poreikiui, tvirtinama, kad šių žaliavų gamybą nesunkiai galima būtų padidinti. Šiuo metu didžioji dalis Lietuvoje pagamintų biodegalų yra parduodama užsienyje. Žemės ūkio rūmų duomenimis, biodyzelino tona kainuoja apie 330 litų pigiau negu dyzelino.

Avarija neįtartina

ELTA skelbia, kad po spalio 6 d. įvykusios apklausos sudužusio Rusijos naikintuvo Su-27 lakūnui Valerijui Trojanovui panaikinti įtarimai dėl tarptautinių skrydžių taisyklių pažeidimo. Taip pat nutrauktas po avarijos pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl neteisėto oro erdvės pažeidimo ir panaikinta kardomoji priemonė lakūnui (namų areštas).

Avarijos vietoje rasta naikintuvo sistema "savas-svetimas" ir kitos orlaivio nuolaužos, iki šiol saugotos kaip

daiktiniai įrodymai, gali būti sunaikintos Lietuvoje arba perduotos Rusijai. Avarijos, įvykusios rugsėjo 15 d. Šakių rajone, priežastis tyrusi tarpžinybinė komisija paskelbė, kad katastrofą lėmė organizacinių, techninių ir žmogiškųjų veiksnių visuma. Išvados teigiama, jog klaidų skrydžio metu padarė tiek pakankamai patirties neturėjęs lakūnas, tiek skrydžio valdymo tarnybos. Nors orlaivis buvo techniškai tvarkingas, prieš skrydį jis esą nebuvo tinkamai apžiūrėtas.

Stabdys statybas

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus paragino vyriausybės atstovą Klaipėdos apskrityje ir Generalinę prokuratūrą kreiptis į teismą, kad būtų panaikinti leidimai statyboms Kuršių nerijoje, kurie buvo išduoti pažeidžiant įstatymus. Prezidento teigimu, pastarųjų metų statybos Nerijoje – yra iššaukiantis vietinės administracijos teisinio nihilizmo pavyzdys, kurio per ilgai nepastebėjo ir centrinė valdžia. Nelegalios statybos į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą įtrauktoje Kuršių nerijoje sukėlė didelį žiniasklaidos ir valdžios susidomėjimą.

BERN žiniomis, aplinkos ministeris A. Kundrotas patvirtino, kad pastaraisiais metais Kuršių nerijoje buvo patvirtinta 110 detaliųjų planų. Iš jų keturių teisėtumą jau tiria prokuratūra, dar keturi planai artimiausiu metu bus perduoti vyriausybės atstovui Klaipėdos apskrityje, kad šis "imtųsi veiksmų".

Didėjo korupcija

Tarptautinės nevyriausybinių organizacijų "Transparency International" duomenimis, korupcija Lietuvoje jau ketverius metus nemažėja, o pastaruosius trejus – net didėja, praneša ELTA-LGTIC. Organizacijos Lietuvos skyriaus vadovas Rytis Juozapavičius tvirtina, kad kova su korupcija Lietuvoje yra atsidūrusi aklavietėje, o didžiausia problema – ne blogi įstatymai, bet neefektyvus jų įgyvendinimas.

"Mūsų išpūdis – kad politinis elitas pats yra gana korumpuotas ir stokoja valios išsiaiškinti, kas yra jų tikrosios vertybės. Mes siūlome politikams atkreipti dėmesį į jų pačių etiką, kurti modernią valstybės tarnybą ir užtikrinti, kad specialiosios tarnybos galėtų panaudoti visas priemones asmenų, kurie laikomi korumpuotais, atžvilgiu. Įstatymai yra sukurti, bet jie neveikia."

Rugsėjo 30 d. Vilniuje vyko pasitarimas apie korupciją Lietuvoje, bandyta surasti tinkamus jos sprendimus – naujų įstatymų priėmimo galimybė, efektyvesni esamų teisės aktų įgyvendinimo būdai. Dalyvavo nevyriausybinių organizacijų atstovai, Didžiosios Britanijos ambasadorius Colin Roberts, Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovas Povilas Malakauskas, kiti tarnybos atstovai, verslininkai. RSJ

Laisvės kovotojas Bartkus

S. SAJAUSKAS

Dėl Tavęs, o Tėvyne, šiandien aš kovu,
Dėl Tavęs, dėl Tavųjų vaikų!
Dėl Tavęs ir gyvybę statau
į pavojų,
Tavo laisvei tuo kelią grindžiu.
 Alkupėnas, "Tėvynei", 1948

Jeigu kas paklaustų, kas atvedė į Lietuvos laisvės kovotojų gretas kapitoną Joną Žemaitį (vėliau Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio prezidento pirmininką, Lietuvos prezidento pareigas ėjusį generolą), teisingas atsakymas būtų – Petras Bartkus, priėmęs jo priesaiką, apginklavęs ir atvedęs pas Žebenkšties rinktinės vadą Juozą Čeponį-Budrį. Vėliau Petras Bartkus, turėjęs didžiulį J. Žemaičio-Vytauto pasitikėjimą, nuolat būdavo greta. Iš pradžių J. Žemaitis jį paskyrė kuriamos "Žaibo" apygardos štabo nariu. Vėliau, Jungtinės Kęstučio rinktinės štabo organizacinio skyriaus viršininku, dar vėliau štabo viršininku, naujai įsteigtos Prisikėlimo apygardos vadu. Nors Petras buvo 12 metų

jaunesnis už J. Žemaitį, bet vadas visada su juo tardavosi. Kartą net susilaukė kovos brolių priekaištų, kad pasiduodas studento įtakai, į ką Žemaitis atsakė: "...aš džiaugiuosi, kad dar sugebu pasiduoti gerai įtakai". Ir išties, Petras Bartkus buvo apsigimęs organizatorius. Kartu tai buvo jautrios sielos romantikas, rašęs eiles, kurios, pritaikius melodiją, buvo plačiai dainuojamos ne tik partizanų, bet ir kaimuose. Žemaitis jį mylėjo kaip savo jaunesnįjį brolių.

1949 m. vasario mėnesį Petras Bartkus su savo būriu sutiko ir lydėjo "Dainavos" ir "Tauro" apygardų vadus – Adolfą Ramanauską-Vanagą ir Aleksandrą Grybiną-Faustą, vykstančius į vadų suvažiavimą Minaičiuose. Čia, kartu su kitais partizanų vadais, sudarė LLKS tarybos prezidiumą, kaip jo narys (sekretorius) pasirašė LLKS 1949 m. vasario 16-osios deklaraciją, rinko LLKS tarybos prezidiumo pirmininku J. Žemaitį-Vytautą. Jo paskirtas Gynybos pajėgų štabo Žvalgybos skyriaus viršininku P. Bart-

Prisikėlimo apygardos vadas Petras Bartkus-Zadgaila

kus išvyko perimti pareigų. Tačiau MGB agentui pranešus, Užpelkių miške pateko į okupantų pasalą ir žuvo kartu su dviem Prisikėlimo apygardos štabo nariais Vytautu Sniuliū-Svajūnu ir Bronium Liesiu-Naktimi.

Petras Bartkus, gavęs naujas pareigas, visada keitė ir slapyvardžius – Žadgaila, Dargis, Sąžinė. O kaip poetas partiza-

niškos poezijos rinkinyje *Kovos keliu žengiant*, Prisikėlimo apygardos laikraščiuose *Prisikėlimo ugnis*, *Prie rymančio Rūpintojėlio* pasirašinėjo literatūriniu pseudonimu Alkupėnas.

Slapyvardis kilęs nuo gimtajame Pakapurnio kaime (Raseinių raj.) tekančio upeliuko Alkupys. Jis žuvo vos 25 metų. Tai buvo partizano idealas, nevartojo alkoholinių gėrimų, ištvermingas, galėjęs per naktį miškais nueiti didžiausius atstumus ir, svarbiausia, nepaprastai mylėjęs savo Tėvyne, savo gyvenimu užmokėjęs už jos laisvę. Kartu tai jautrios sielos lyriškas poetas, kurio eiles, pritaikius melodiją, plačiai dainavo ne tik partizanai, bet ir kaimuose. Po mirties jam, vienam iš aštuonių žymiausių Lietuvos partizanų, buvo suteiktas aukščiausias garbės žymuo – Laisvės kovotojo karžygio vardas. Lietuvai iškovojus Nepriklausomybę, jam suteiktas majoro karinis laipsnis ir Vyčio kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas. Šių metų liepos mėn. 30 d. jam būtų sukakę 80 metų. Pažymint jubiliejų rugpjūčio 27 d. jo garbei vyko renginiai Raseiniuose – šv. Mišios šventovėje, tėtų kapo lankymas Raseinių kapinėse, mitingas jo tėviškėje prie paminklo, kuriame prisiminimai dalijosi jo bendražygis, vienintelis gyvas Lietuvoje apygardos vadas (ėjęs vado pareigas) Vyčio kryžiaus ordino 2-ojo laipsnio kovotojas Viktoras Šniolis-Vitvytis, partizanas

Vytautas Smitrius-Gilė, gausūs Bartkų giminės trijų kartų atstovai. Renginio organizatorius Algimantas Petrauskas pristatė išvakarėse išleistą savo knygėlę *Tėvynei jo plakė širdis*, skirtą Petrui Bartkui atminti. Renginyje taip pat dalyvavo Kauno šaulių ansamblis, Petro Bartkaus eilių žodžiais dainavo seserys Paulina Grigaliūnienė ir Rūta Telešienė. Lietuvos laisvės karžygio garbei Petro Bartkaus garbei sugiedoto Lietuvos himno garsai nuvilnijo jo tėviškės laukais "iki pačio dangaus", palikdama viltį, kad jo vardu bus pavadinta Raseinių Kalno vidurinė mokykla, kurioje tautos didvyris gavo pirmąsias patriotizmo pamokas.

Partizaniškų dainų ir eilėraščių rinkinys. Jame Alkupėno slapyvardžiu buvo išspausdinti Petro Bartkaus eilėraščiai

Petro Bartkaus-Alkupėno eilėraščius jo tėviškėje dainuoja Angelė Petrauskaitė-Olbikienė, Paulina Keparutytė-Grigaliūnienė ir Rūta Keparutytė-Telešienė

Ntr. S. Sajausko

Partizanas Viktoras Šniolis-Vitvytis ir partizanų ryšininkas Jonas Smitrius-Gilė prie paminklo Petro Bartkaus-Zadgailos tėviškėje

Ntr. S. Sajausko

UŽSIPRENUMERUOKITE

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS”

Norintiems susipažinti “Tėviškės žiburiai” siunčiami nemokami šešias savaites

Vardas, pavardė

Gatvė

Miestas

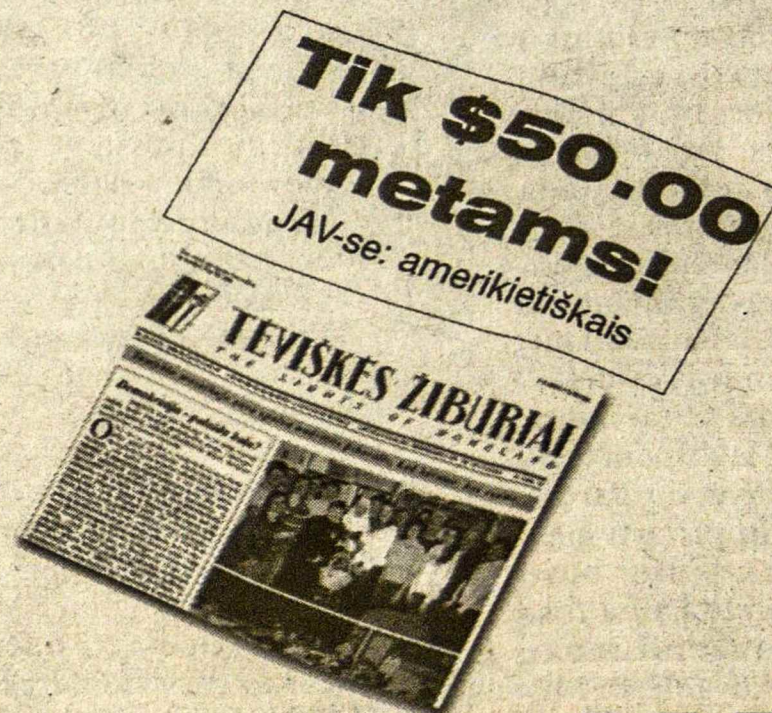
Provincija/Valst.

Pašto kodas

Telefono numeris

E-pašto adresas

SIŪSKITE ŠIĄ ATKARPĄ ADRESU:
 TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
 L5C 1T3, Canada

Kanada pasieks Vakarų Lietuvą

Šių metų spalio mėnesį Kanada reprezentuos save vakarienuose Lietuvos regionuose. Tikimasi, kad visą mėnesį trukšiantys įvairūs kultūriniai renginiai ir akademinė veikla pateisins viltis, jog ne tik Vilniaus, bet ir daugelis Lietuvos gyventojų susipažins su kanadiečių menininkų talentais ir daugia-kultūrine visuomene.

Spalio 3-7 d. Šiaulių universitete bus žymima "Kanados savaitė". Spalio 7-8 d. d. įvyko 4-oji Baltijos šalių regiono Kanados studijų konferencija organizuojama Humanitarinių mokslų fakulteto kartu su Lietuvos Kanados studijų draugija.

Pagrindine konferencijos tema *Kanada - visuomenė ir individas* pasisakys 31 dalyvis iš 9 šalių. Šią konferenciją remia Kanados Užsienio reikalų ministerijos Tarptautinių akademinų ryšių skyrius. Konferencijos koordinatorė - Šiaulių universiteto docentė Regina Kvašytė.

Kanados studijų srityje Šiaulių universitetas yra viena iš aktyviausių Lietuvos aukštojo mokslo institucijų. Humanitarinių mokslų fakultete Kanados auditorija veikia nuo 2001 m., Vytauto Didžiojo universitetas ir Vilniaus universitetas taip pat aktyviai dalyvauja Kanados studijų veikloje ir turi Kanados auditorijas.

Studentai ir lankytojai Šiaulių universitete taip pat galės aplankyti keliaujančią Kanados studijų naujausių knygų parodą. Tai Kanadoje išleistas knygos apie Kanados visuomenę, istoriją, ekonomiką ir politinę sistemą. Šią kolekciją surin-

ko Kanados ambasados skyrius Vilniuje ir Kanados knygų eksporto draugija (*ang. - Association for the Export of Canadian Books*).

Ar jūs norėtumėte sužinoti daugiau? Apsilankykite naujame Baltijos šalių Kanados studijų draugijos internetiniame puslapyje <http://www.baltic-can.com/>. Šis puslapis bus oficialiai atidarytas konferencijos metu. Taip pat apsilankykite ir Kanados knygų eksporto draugijos internetiniame puslapyje <http://www.aecb.org>.

15-asis tarptautinis modernaus šokio festivalis įvyko Kaune spalio 7-9 d. Viena iš svarbiausių dalyvių buvo *Kokoro Dance of Vancouver* grupė iš Kanados kuri pasirodė spalio 7 d. vidurnaktį Vytauto Didžiojo universiteto Didžiojoje salėje. Barbara Bourget ir Jay Hirabayashi atvyko į Lietuvą ne tik šokti, bet ir mokyti. Jų duetas sušoko septyniasdešimt vienos minutės šokį pagal Islandijos grupės Sigur Ros muziką. *Kokoro Dance* remia Kanados menų taryba, Britų Kolumbijos menų taryba ir Vankūverio miesto valdžia.

Kita įžymi dalyvė iš Kanados yra Christina Medina iš C. Medina Dance. Ji pasirodė spalio 8 d. Vytauto Didžiojo universiteto Didžiojoje salėje.

Quasar Saxophone Quartet iš Monrealio pasirodys spalio 17 d. Klaipėdos koncertų salėje. Šis festivalis iškilmingai pradedamas 2005 m. ir skiriamas XX ir XXI amžiaus muzikos pristatymui. Šiuo tikslu Klaipėdos koncertų salė buvo

pagrindinai remontuota, todėl čia jau galima rengti pasaulinės muzikos renginius.

Quasar atliks naujosios muzikos pionieriaus Claude Vivier ir jaunųjų Kanados kompozitorių Jean-François Laporte kūrinys. Jų išvyką remia Kvebeko meno taryba ir Kanados menų taryba. Norėdami sužinoti daugiau, apsilankykite Permainų muzikos festivalio internetiniame puslapyje: <http://www.koncertusale.lt?lt=start> arba *Quasar* puslapyje <http://www.quasar4.com/anglais/aindex2.html>.

Kokoro dance ir *Quasar Saxophone Quartet* pasirodymai vyko ir Vilniuje. *Kokoro Dance* pasirodė spalio 10 d. Valstybiniame dramos teatre Mažojoje salėje, o *Quasar* pasirodys 15-ame naujosios muzikos festivalyje GAIDA spalio 15 d. Liuteronų šventovėje, Vokiečių g. (http://www.mic.lt/fest_gai_da05.htm). GAIDA festivalio organizatorių užsakyta *Quasar* atliks kompozitorės Justės Janulytės kūrinį. Tai bus šio kūrinio premjera.

Norėdami gauti papildomos informacijos, prašome apsilankyti aukščiau nurodytuose internetiniuose puslapiuose arba kreipkitės į Kanados ambasados skyrių Vilniuje adresu: Verslo centras 2000, Jogaailos 4, 7-as aukštas. Telefono numeris yra (370-5) 249-0952, el.paštas vilnius@canada.lt. Mes su malonumu suteiksime jums papildomos informacijos apie Kanados paramą Lietuvos menui ir švietimui. Inf.

KANADOS ĮVYKIAI

Nori didinti karių skaičių

Kanados kariuomenės sąmata senato komisija patarė padidinti. Šiuo metu numatyta kariuomenės reikalams išleisti 14.3 bilijonų, tačiau norint padidinti karių pajėgų skaičių nuo 62,000 iki 90,000, reikėtų apie 35 bilijonų. Visos trys kariuomenės šakos - žemės, oro ir jūrų pajėgos - stokoja naujų įrengimų, lėktuvų ir laivų, tačiau labiausiai reikia padidinti karių skaičių ir pagerinti jų apmokymą. Senato komisijos nuomone, kariuomenės vadai nėra veržlūs, o vyriausybė bijo rinkėjų, nes ilgalaikį investavimą į krašto saugumą sunku išaiškinti kaip naudingą.

Kanados doleris jau 86 JAV centai. Tai aukščiausias pakilimas per paskutinius 13 metų. Silpstanti JAV ekonomika yra viena iš Kanados dolerio kilimo priežasčių. Kanados doleris gerai pasirodė ir prieš eurą, Anglijos svarą bei Japonijos jeną.

Kanados senatoriai nutarė uždaryti senato rūmus dviem savaitėm. Vasaros metu, norėdami užbaigti Kanados parlamento pateiktų įstatymų svarstymą, senatas buvo pratęsęs savo darbą iki liepos 18 d. Liberalų vyriausybė nešima svarstyti rinkimų sistemos keitimo, o Demokratinės reformos įstatymo reikalams dar neranda asmens, kuris šiam reikalui vadovautų. Žmonių išteklį ministrė Belinda Stronach, kuriai buvo patikėtas šis projektas, krato si jo, nes jos nuomone, tai yra Demokratinio atsinaujinimo ministerio Mauril Belanger atsakomybė. Šiuo metu parlamentui yra pateikti 32 įstatymų projektai, kurių dauguma yra tik po pirmojo svarstymo arba nukreipti į komitetus.

Neatpažinta kvėpavimo organų liga Toronto slaugos namuose pasiglemžė šeši asmenys, kurių vienas buvo vos 50 metų amžiaus. Slaugos namai buvo uždaryti lankytojams, tačiau į ligoninę nugabenti kiti 15 apgyvendinimui, nebuvo izoliuoti. Vėliau mirė dar dešimt vyresnio amžiaus tų pačių slaugos namų gyventojų. Per 10 dienų tuose pačiuose slaugos namuose šia neatpažinta liga susirgo 80 gyventojų, 8 tarnautojai ir 3 lankytojai. Toronto sveikatos priežiūros tarnautojas dr. David McKeown teigia, kad tai nėra epidemija, nes panašių atsitikimų jau buvo ir kituose slaugos namuose. Yra žinoma, kad tai nėra SARS ar Avian (paukštinis) gripas.

Parlamentaras Brian Pallister, kuris daug prisidėjo prie Kanados pašto direktoriaus Andre Ouellet atsistatydinimo, išaiškino jo per didelį išlaidumą ir valdininkų samdymo metodus, šį kartą pristatė parlamentui David Dingwall, Karališkosios pinigų kalyklos pirmininko finansinės apyskaitos detales. Joms pasirodžius viešumoje, Dingwall atsistatydino. Paskelbtais

duomenimis, buvo išleista daugiau kaip milijonas dolerių, iš kurių 13,000 kasdien kelionės išlaidoms, 5,700 maistui restorane ir kt. Liberalų partijos atstovai šį paskelbimą laiko kaip mėginimą sumenkinti liberalų partijos statytinį pinigų kalykloje, kuris per trumpą laiką pakeitė kalyklos finansinę padėtį, ir ji tapo pelninga įmone. Pagrindinis Dingwall atlyginimas - 200,000 dol. metams. Ministeris pirmininkas Paul Martin patvirtino, kad Dingwall gaus vienkartinį pusę milijono dolerių atleidimo atlyginimą, kuris yra neliečiamas, nepaisant kaip baigsis jo apklausa.

Nuo sausio mėnesio iki šiol energijos vartotojams kainos pakilo apie 40%. Kanados gyventojai ieško pigesnių transporto priemonių, todėl ir prabangesni didieji automobiliai, ypač galingi visur-eigiai, kurie reikalauja daug kuro, nustojo paklausos. Didelė paklausa yra mažiems ir mažai kuro reikalaujantiems automobiliams, ypač naujai rinkoje pasirodžiusiems "hibridams", kurie pakaitomis naudoja elektros ir benzino energiją.

Kanadietis advokatas Robert Amsterdam, ginantis įkalinto Rusijos bilijonieriaus Mikhail Khodorkovsky bylą, kritikavo kanadiečius dėl pasyvumo kaltinant Kremliaus vyriausybę, nusizengiančią žmogaus teisėms, ypač korporacijose. Jo manymu, Otavos nuolankumas Kremlui kyla dėl šiuo metu vykstančių "Petro-Canada" derybų su "OAO Gazprom". Kanados įmonė nori susitarti dėl 1.5 bln. dol. natūralių dujų skystinimo gamyklos prie St. Petersburgo. Užsienio reikalų skyriaus valdininkė Pamela Greenwell tvirtino, kad komerciniai reikalai Kanados laikysenos nekeičia, smerkiant žmogaus teisių ir įstatymų piktnaudžiavimą.

170,000 žmonių dalyvavo metiniame "Bėk gydymui" maratone. Šis bėgimas vyko net keturiasdešimtyje Kanados vietovių ir Krūtinės vėžio fondui sutelkė daugiau kaip 41 mln. dol. Oras buvo palankus bėgikams, kurių buvo įvairaus amžiaus vyrų, moterų, vaikų.

Kanados vyriausybė nori suprastinti topografinių žemėlapių leidimą ir apsaugą. Otavoje yra sukaupta apie 1.5 milijono žemėlapių, kurių pradžia - konfederacijos meto vyriausybės potvarkis, nustatantis jų leidimą ir apsaugą. Šiuo metu vyriausybė ketina pakeisti popierinius žemėlapius kompiuteriuose saugomais skaitmeniniais duomenimis. JAV topografinių žemėlapių apsauga ir platinimas jau 15 metų praėjus, dar nesusilaukė visuomenės pritarimo. Popierinių žemėlapių labiausiai pasigestų bibliotekos ir mokyklos. AKV

Mažosios Lietuvos fondas

Mažosios Lietuvos fondas lietuviybės ugdytojus Karaliaučiaus krašte pradėjo remti 1995 m. ir atidžiai sekė veiklos plėtotę susibūrus mokytojams į sąjungą. Pirmasis pirmininkas Juozas Miliūnas Fondą nuolat informavo apie įvairius sunkumus ir pažangą, buvo labai dėkingas už tuo metu labai reikalingą finansinę pagalbą būtiniausioms mokymo priemonėms įsigyti ir pašalpą keliems mokytojams. Labai vertino mūsų atstovės Rūtos Mačiūnienės įsijungimą į organizacinius darbus ir dalyvavimą įvairiuose renginiuose.

Malonu skaityti, kad dabartinis sąjungos pirmininkas Aleksas Bartnikas sėkmingai tęsia Juozo Miliūno darbą. Nuo paskutinio J. Miliūno pranešimo mokinių ir mokytojų skaičius

padidėjo dvigubai, vaikų folkloriniai ansambliai sustiprėjo. Visa veikla žymiai pagyvėjo, prisitaikė prie sąlygų, žengia pirmyn su pažangėjančia aplinka.

Džiugu, kad mūsų atstovė Rūta Mačiūnienė buvo pristatyta Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordinu-medaliu apdovanojimui. Jos meilė tam nuniokotam protėvių kraštui, asmeninis dalyvavimas ir talka įvairiuose renginiuose neliko nepastebėti. Be to, ji Fondui aukojusių dėka atvyksta į Karaliaučiaus kraštą ne tuščiomis rankomis. Čia ypač turime būti dėkingi Tautos fondui Kanadoje, kuris paskyrė stamboką sumą lietuviybės ugdymui Karaliaučiaus krašte.

I. Adomavičienė

Rotušės aikštėje Kaune apie 1930 metus karieta - anų laikų taksi

Fotoreprodukcija S. Sajausko

MŪSŲ TĖVYNĖJE

GINTARINIAI ČIUŽINIAI

ELTA-DELFI žiniomis, Vokietijos mokslininkų išvados dėl teigiamo gintaro poveikio sveikatai padidino paklausą čiužinių, kuriuose yra vartojamas gintaras. UAB "Vilnelė" gamina čiužinius su 10 kg gintaro. Toks čiužinys Vokietijos parduotuvėse kainuoja 998 eurus. Gaminyje parduodamas su vokišku prekių ženklu "Bernsteinbett". Bendrovės atstovų teigimu, tokios prekės iki šiol niekas pasaulyje negamino.

DAUGĖJA "PICERIJŲ"

Vilniuje rugsėjo 28 d. atsidarė nauja picerija, kurioje sukurtos 53 naujos darbo vietos. Nauja valgykla bus vienuoliktą didžiausios Lietuvoje maitinimo įstaigų bendrovės "Čilijos" picerija sostinėje ir aštuonioliktą visame krašte. Pirmoje "Čili pica" buvo atidaryta 1997 metais. "Čilija" šiuo metu Lietuvoje jungia 32 viešo maitinimo taškus, iki metų pabaigos planuojama atidaryti dar 5, vieną iš jų – Panevėžyje. Bendrovė veikia ir Latvijoje, planuoja plėstis į Gudiją, ieško plėtos galimybių ir Lenkijoje bei Estijoje. "Čilijos" apyvarta Lietuvoje pirmąjį šių metų pusmetį, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, išaugo 50% - iki 35.3 mln. litų. "Čilijos" savininkas – verslininkas Tadas Karosas.

KEIČIASI ELTA

Rugsėjo 29 d. paskelbta, kad Konkurencijos taryba patvirtino Vito Tomkaus vadovaujamos įmonės ir "MG Baltic" sandorį, pagal kurį V. Tomkus įsigijo kontrolinį informacinės agentūros ELTA akcijų skaičių. Tą pačią dieną vyriausiasis agentūros direktorius Virgis Valentinavičius, politikos skyriaus redaktorius Vladas Laučius ir korespondentė Jūratė Damulytė įteikė atsistatydinimo pareiškimus. Anksčiau apie pasitraukimą iš agentūros pareiškė ir fotografijos skyriaus redaktorius Renatas Neverbickas bei fotografas Tomas Černiševs.

KOVA SU NARKOMANIJA

Prezidentūroje spalio 4 d. įvyko labdarai skirtas renginys kovai su jaunimo narkomanija projektams paremti. Surinkta daugiau kaip 190,000 litų. Renginyje, kurį organizavo prezidentas Valdas Adamkus, Alma Adamkienė ir organizacija "Mentor Lietuva", dalyvavo "Mentor Foundation" patikėtinių tarybos prezidentė Švedijos karalienė Silvija, Saudi Arabijos princas Turki bin Talal bin Abdul Aziz al Saud bei kiti tarybos nariai, pasaulyje žinomi verslo, mados ir mokslo pasaulio atstovai. Prezidentas apgailestavo, kad Lietuvoje per mažai dėmesio skiriama narkomanijos priežastims išsiaiškinti, nepakankamai tiriamos ir nuskaldamos struktūros, kurios pelnosi iš jaunimo priklausomybės įvairiems svaigalams. Tik padedant plačiai visuo-

menei bus galima pasiekti apčiuopiamų rezultatų. Valstybinio psichikos sveikatos centro duomenimis, 2004 m. Lietuvoje buvo 5011 registruotų narkotikų vartotojų, tačiau tikras jų skaičius yra daug didesnis.

GYDYTOJŲ SKAIČIUS

Naujausiais duomenimis, Europos sąjungoje sveikatos priežiūros srityje dirba apie 10% visų gyventojų – 6 mln. žmonių. Lietuvoje leidimus turi 14,443 gydytojai, iš jų pagal specialybę dirba 10,700. Latvijoje registruoti 9,402, o Estijoje – 5,065 gydytojai. Šiuo metu Lietuvoje gydytojų yra daugiau negu reikėtų, tačiau numatoma, kad iki 2015 m. dėl emigracijos, amžiaus ir kitų priežasčių jų bus 3,130 mažiau ir 1000 truks. Didžiausi trūkumai bus anesteziologijos, ginekologijos ir oftalmologijos srityse. Europos sąjungoje daugiausia stinga gydytojų Didžiojoje Britanijoje, o jų didžiausias skaičius yra Ispanijoje ir Graikijoje, praneša LGTIC.

BOTANIKĖS 100-metis

Spalio 5 d. Lietuvos mokslų akademijoje botanikai paminėjo vienos žymiausių XX š. Lietuvos botanikų, Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto profesorės habilituotos daktarės Marijos Natkevičaitės-Ivanauskienės 100-ąsias gimimo metines. Jubiliejinėje mokslinėje konferencijoje buvo pranešimai apie aktualiausias Lietuvos augalijos tyrimų problemas, chorologinių (augalų migracijos) tyrimų būklę, botanikos sodų reikšmę biologinės įvairovės išsaugojimui. Jubiliejaus proga išleista knyga "Lietuvos augalinio rūbo struktūra: profesorės Marijos Natkevičaitės-Ivanauskienės požiūris", surengta paroda Vilniaus universiteto Didžiojoje auloje apie jos gyvenimą ir pasiekimus. Gimusi 1905 m., mirė 1996 m., palaidota Vilniaus Antakalnio kapinėse.

VERTIMO ĮRANKIS

LGTIC žiniomis, informacijos technologijų bendrovė "Tilde IT" sukūrė pirmąją Lietuvoje automatizuotą vertimo priemonę, kuri palengvina darbą vartotojams, dirbantiems su tekstais anglų kalba. Naujasis vertimo įrankis – "Vertimo vedlys" – leidžia skaityti interneto puslapius, tekstinius dokumentus ir elektroninius laiškus, išversdamas vartotojo pasirinktus sakinius arba jų dalis. Lietuvoje sukurtas "Vertimo vedlys" skiriasi nuo užsienyje naudojamų automatinių vertimo programų, nes "Vertimo vedlys" neverčia viso teksto, bet pasiūlo pasirinktos dalies vertimo variantus, leidžia vartotojui pačiam pasirinkti tinkamiausią variantą ir taip išsaugoti teksto prasmę. Rinkoje ši programa pasirodys šių metų pabaigoje kartu su naujuoju programų rinkiniu "Tildės Biuras 2006".

RSJ

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Edmonton, ALTA

F. KANTAUTIENĖ aukėjo "Vilties angelo" vaikų dienos centrui Vilniuje \$250. O.G.

Hamilton, ON

A.a. ELENOS GUŽIENĖS atminimui, užjaušdami dukrą Birutę, sūnus Ričardą, Petrą su žmona, vaikaite, seserį ir visus gimines *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukėjo: \$25 – V. Lukošienė; \$20 – E. Bubnienė, E.K. Gudinskai, B. Lukošienė, D.J. Trumpickai, A. Volungienė; \$15 – A.S. Urbonavičiai; \$10 – J. Astas; \$5 – F.M. Gudinskai.

Dėkojame aukojusiems.
PLV komitetas

London, ON

ŠILTA IR GRAŽIA SPALIO 1 D. POPIETĖ į Šiluvos Marijos parapijos salę susirinko arti 100 "Kaimiško baltųjų" - sugrįžtųjų dalyvių iš visos Kanados. Tai londoniečiai ir jų vaikai – buvę "Baltijos" ansamblio dalyviai, UWO lietuvių studentų klubo nariai, jų draugai bei artimieji. Atvyko grupė Rodney, ON, apylinkės lietuvių. Gražiai salę išpuošė rudens spalvomis ir kaimiškais ornamentais mūsų jaunimas – Ieva ir Arūnas Parancevičiai, Teresė Naruševičiūtė ir Mindaugas Naujokaitis. Visus susirinkusius šiltais žodžiais pasveikino KLB Londono apylinkės pirmininkas Stasys Keras. Jis sveikino buvusį jaunimą sugrįžusį į savo namus švęsti "Baltijos" ansamblio 40-metį. Pasveikinti ir buvę "Baltijos" ansamblio vadovai – dvasios vadovas prel. Jonas Staškevičius, chorvedė Rita Vilienė ir šokių vadovė Dana Chainauskienė. Jiems sugiedota *Ilgiausių metų*. Viktoras Navickas, jn., perskaitė 9 buv. draugų ir 2 vadovų – kun. Boleslovo Pacevičiaus ir chorvedžio

Miro Chainausko pavardes, kurių jau nebėra gyvųjų tarpe. Kun. K. Kaknevičius sveikino ir laimino visus, susirinkusius į šią gražią šventę.

"Baltijos" ansamblis savo laiku buvo apkeliavęs didžiuosius Kanados miestus, Pietų Amerikos lietuvių telkinius, šokį ir dainą skirdamas Lietuvai – mūsų tėvynei. Jurgis Valaitis ir Jonas Butkus paruošė vaizdajuostę iš ansamblio kelionių ir laisvalaikio. Vakaro metu visus linksmino Vyto Balytos, Rimo Budrio ir Prano Vilkelio muzikinė grupė iš Toronto. Skanų maistą paruošė restorano "Mangolija" savininko Jono Butkaus virėjai. Gausi loterija papildė lėšas mūsų šventovės remontui. Lietuviškos muzikos įkvėpta sukosi ne viena šokėjų pora, ypač gražiai šoko mūsų jaunimas, o vyresnieji džiaugėsi juos matydami ir neskubėjo namo. Pobūvio metu buvo pasveikinta mūsų vyriausia, labai miela parapijietė Marta Jokšienė, tą dieną šventusi savo 98-ąjį gimtadienį. Jai sugiedota *Ilgiausių metų*. Ilgai nesimatę prisiminimais dalinosi buvę ansambliciai, ir visi džiaugėsi sugrįžtųjų "kaimišku baltiumi".

Sekmadienio Mišios buvo aukojamos už parapijiečius ir visus šventės dalyvius. Mišių metu giedojo gausus "Pašvaistės" cho-

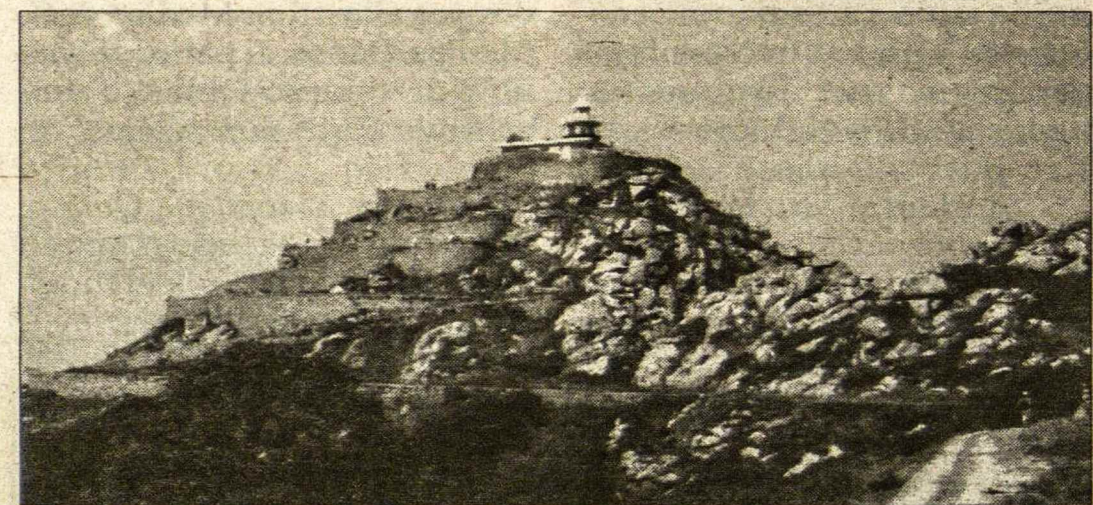
ras. Po Mišių visi rinkosi į salę atsiveikimo pusryčiams. Skanūs pyragai sunešė mūsų moterų, pusryčius paruošė Aldona, Birutė ir Marytė, o p. Olgos paruošta kava buvo skanesnė net už "Tim Hortons" kavą. KLB apylinkės pirm. St. Keras palinkėjo svečiams geros kelionės namo, o visi dalyviai likome dėkingi savo pirmininkui ir valdybai už gražų sumanymą ir pastangas šią šventę surengiant.

DAIŲ POPIETĖ įvyks spalio 23, sekmadienį, 2 v.p.p., po 12 val. Mišių parapijos salėje. Kompozitorius D. Slavinskas pristatys savo kūrybos dainas, kurias atliks choras "Daina", vaikų choras "Angeliukai" bei Lilijos ir Vytauto duetas, visi iš Toronto, ON. Jie giedos ir 12 val. Mišių metu. Visi mielai kviečiami į šią gražią *Dainų popietę*.

Londono apyl. valdyba

Wasaga Beach, ON

PENSININKŲ KLUBO ŽINIARAŠTIS "Kopų balsai", nr. 2-6 rašo apie smagias ir naudingas klubo narių keliones į gamtą. Praneša apie šaukiamą susirinkimą spalio 12 d., 2 val.p.p. "Oktoberfest" tema, kur bus kopūstų, dešrų, alaus ir proga pasilinksinti. Norintys dalyvauti turėjo registruotis iki spalio 9 d.

Ispanijoje CIES salos kalnas su švyturiu viršūnėje, į kurį lipo dalis Toronto turistų volungiečių
Ntr. J. Kriščiūnienės

Toronto volungiečiai senojoje Ispanijos sostinėje Toledo

Ntr. T. Pabrėžos

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ▶ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ▶ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ▶ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIŠ
- ▶ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ▶ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras", šiais metais iškilmingai atšventęs veiklos 55-metį

Lietuvių fondo konferencija

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Ši konferencija įvyko š.m. rugsėjo 14 Lemonte. Ją pradėjo žurn. Edvardas Šulaitis, LF v-bos narys spaudos reikalams, ir paskvietė žodį tarti LF tarybos pirm. Vytautą Kamantą. Jis džiaugėsi, kad LF turi 8279 asmenis, organizacijų ir vienetų narių. Jie iki šiol yra suaukoję 15,900,000 dol. Prieš 14 m. LF narių nutarimu Lietuvai iš tos sumos buvo paskirta 1,300,000 dol. Tai turėtų kalbėti apie 14,600,000 dol. pagrindinį kapitalą.

LF t-bos posėdyje buvo priimtas ir nuo LF įsikūrimo 43 m. t-boje ir v-boje dirbusio dr. Gedimino Baluko atsistatydinimo raštas, kuriame jis pareiškė, kad dėl sveikatos pasitraukia. Dr. G. Balukas lieka ir toliau LF t-bos narys emeritus ir garbės kom-to narys.

T-bos pirmininkas pranešė, kad iš dr. Donato Siliūno, Jaunimo rūmų statybos PLC organizatoriaus, buvo gauta padėkos plaketė, skirta Lietuvių fondui. Pastarasis remia visą eilę centrų ir stovyklų: Jaunimo centrą Čikagoje, Filadelfijos Lietuvių Namus, Pasaulio lietuvių centrą, Dainavą, "Raką", "Neringą" ir kt. V. Kamantas išdalino spaudos atstovams LF t-bos, v-bos, kontrolės komisijos, visų komitetų narių sąrašą ir sakė, kad ne vie-

nas jų negauna jokio atlyginimo (išskyrus vieną – LF administratorę) ir visi patys apsimoka savo išlaidas.

Po to kalbėjo LF kontrolės komisijos pirm. Algirdas Saulis. (I LF kontrolės komisiją dar įeina Kazys Laukaitis ir Aleksas Vitkus). Jis sakė, kad komisija, girdėdama kartojamą įtarimą dėl įgaliojimų, nutarė peržiūrėti š.m. visuotinio LF narių suvažiavimo įgaliojimus, kad išsirtų, ar kaltinimai dėl jų yra pagrįsti. LF-ui suaukotas pinigų galima sugrupuoti į dvi grupes: 1) žmonių pomirtiniai palikimai, kurie neturi balsavimo teisės, jiems nesužadami jokie įgaliojimai; 2) gyvųjų narių aukos. 100 dol. paaukojęs narys turi vieną balsą. Kai toks narys miršta, jo balsas perleidžiamas šeimai ar kitam asmeniui pagal testamentą. Komisija tikrino ir šiuos įgaliojimus. Atrinko didžiausius skaičius. Visi rasti teisingai perleisti šeimoms nariams. Vienas perleistas LF t-bos atstovui. A. Saulis sakė, kad priekaištai, jog neteisingai naudojami mirusiųjų balsai, yra neteisingas.

Bet tikrinant rado netinkamai užpildytų ir tuščių įgaliojimų. Keletas įgaliojimų buvo neatsiimti. Kontrolės komisija rado, kad buvo laikomasi rinkimų tvarkos ir prasižengimų nerado.

(Sugadinti balsai nenaudojami).

Toliau kalbėjo LF v-bos pirm. Sigita Balzekienė ir pranešė, kad valdyba turėjo 2 posėdžius, turėjo ir sąmatos – biudžeto peržiūrėjimą. Tai daroma kas ketvirtį metų. Kvietė dalyvauti LF Golfo dienoje, kuri įvyko rugsėjo 18. Ji taip pat pranešė, kad LF t-ba patvirtino A.P.P.L.E. kaip šių metų LF dr. Antano Razmos vardo švietimo premijos laimėtoją. 25 tūkst. dol. premija bus įteikta per LF metinį pokylį, kuris įvyks lapkričio 5 d., PLC, Lemonte ir kvietė visus jame dalyvauti. (A.P.P.L.E. lietuviškai reiškia Amerikos pedagogų talka Lietuvos švietimui).

A.P.P.L.E. įsikūrė Lietuvos švietimo ir mokslo ministerio kvietimu 1990. Tikslas – talkinti Lietuvos mokytojams. Norinčių dalyvauti A.P.P.L.E. kursuose yra labai daug. Kursus stengiasi ruošti ne tik didžiuosiuose miestuose, bet ir mažesnėse vietovėse.

Buvo atsakyta į žiniasklaidos atstovų klausimus ir paaiškinta, kad apie LF paramą žiniasklaidai bus pranešta kitoje (jei suspės) spaudos konferencijoje. Valdyba tam nori skirti atskirą posėdį, nes nori šiam reikalui skirti visą dėmesį.

Spaudos konferencija bus spalio 26 d., PLC, Lemonte, irgi 1 v.p.p.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos ambasadorius Vašingtone V. Ušackas rugsėjo 10 d. dalyvavo San Diego, Kalifornijoje, metinėje lietuvių šventėje. Jis kalbėjo Bernardo Brazdžionio šeštadieninės mokyklos atidaryme, pasidžiaugdamas, kad Kalifornijos lietuviai rodo tautiškumo ir tradicijų išsaugojimo pavyzdį ir kitose valstijose gyvenantiems tautiečiams. San Diego lietuvių "Rudens baliuje – 2005" savo žodyje ambasadorius kvietė lietuvių, gyvenančių kitur, skaisčiau įžiebtį savo širdyse rusenantią meilę tėvynei. Taipgi kvietė burtis į lietuviškas grupes, dalyvauti lietuviškoje veikloje, remti parapijas ir lietuviškas mokyklas. Tik bendrom pastangom galima išsaugoti turtingą lietuvišką kultūrinį paveldą ir jaunąją kartą išugdyti lietuviškoje dvasioje. Šio renginio dalyvių ambasadorius taip pat supažindino su savo knyga *V. Ušacko kalbų, straipsnių ir interviu rinkinys*, išleista Lituanistikos tyrimų ir studijų centro Čikagoje. Surinktos už knygą lėšos skiriamos Loretos ir Vygaudo Ušackų įsteigta programai paremti kaimo vaikus Lietuvoje. (Draugas, 2005 m., 178 nr.)

Britanija

Londono ir jo apylinkių lietuviams dvisavaitinis laikraštis *Infozona* kartu su Lietuvos ambasada Londone skelbia lietuviškų knygų rinkimo vą. Surinktos knygos bus perduotos Britanijos kalėjimams, kuriuose bausmę atlieka Lietuvos piliečiai. Lietuvos ambasada reguliariai siunčia lietuvišką spaudą Jungtinės karalystės Kalėjimų departamentui. Pastarasis šią spaudą persiunčia kalėjimams. Pasak Lietuvos ambasados pirmosios sekretorės konsuliniam reikalams V. Jatkonienei, vien laikraščių neužtenka, reikėtų įvairios tematikos knygų. Pasak laikraščio *Infozona* atstovo R. Kostrovicko, knygų rinkimo vąs reikalingas ne tik lietuviams kaliniams, bet ir laisvėje šiame krašte gyvenantiems tautiečiams. Tai esanti puiki galimybė pagerinti lietuvių įvaizdį šio krašto visuomenėje. Vąjas rengėjai kviečia lietuviškas knygas siųsti Lietuvos ambasadai ar minėto laikraščio redakcijai. (BNS)

Belgija

Briuselyje veikiantis Europos parlamentas po vasaros atostogų vėl susirinko tęsti antrųjų metų kadencijos. Pirmieji metai pasibaigė rugpjūčio mėnesį. Kaip buvo šiame parlamente atstovauta Lietuvai? Atsakymą pateikia Delfi žinių agentūra. Per visus praėjusius metus parlamente neprabilo Darbo partijos atstovai A. Degutis ir J. Dižkutė. Kitas šios partijos atstovas Š. Birutis kalbėjo vieną kartą. Valstiečių ir naujosios demokratijos atstovas G. Didžiokas taipgi kalbėjo tik vieną kartą. Du kartus pasisakė buvęs Lietuvos premjeras ir Liberalų

bei centro partijos atstovas E. Gentvilas. Daugiausia pasisakė V. Landsbergis – 18 kartų ir L. Andrikiene – 15 kartų. V. Landsbergis dažniausiai kalbėjo Europos sąjungos užsienio politikos bei saugumo klausimais, taip pat pasisakė ir kitais klausimais: Europos sąjungos santykiai su Rusija, valstybių būklė Kaukaze, žmogaus teisės pasaulyje. L. Andrikiene daug dėmesio skyrė ES 2005 ir 2006 metų biudžetui, Karaliaučiaus kraštui. Ji ne kartą taipgi pasisakė dėl padėties Gudijoje, siūlydama ir konkrečias priemones, kaip krašte plėtoti demokratiją. Lietuvai svarbų klausimą – bulvių krakmolo kvotų padidinimą gynė E. Andrikiene ir G. Didžiokas. Apie energetikos plėtrą Baltijos srityje, taipgi svarbią Lietuvai, pasisakė Š. Birutis. M. Starkevičiūtės kalbose vyravo ekonomikos klausimai, o svarbiais vidaus rinkos klausimais kalbėjo D. Budreikaitė.

Gudija

A.a. Viktoras Vilčinskas, 87 m. amžiaus, savanoris, kovotojas už Lietuvos laisvę, tremtinys ir Gudijos lietuvių draugas, staiga mirė liepos 18 d. ir liepos 20 d. palaidotas Vilniaus Kairėnų kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo gausus būrys tautiečių iš Gudijos. Prie kapavietės atsisveikiniui vadovavo Lietuvos laisvės kovotojų pirm. J. Burokas. Kalbėjo laisvės kovotojų, tremtinių, politinių kalinių bei Gudijos lietuvių atstovai, primindami velionies gyvenimą, pabrėždami jo drąsą ir atkaklumą bei ryžtą ginant, įtvirtinant Lietuvos nepriklausomybę. Pelesos lietuvių mokyklos mokytoja Ž. Dainienė su ašaromis prisiminė velionies rūpestį Gudijoje augančiu lietuvių jaunimu. Velionis rėmė ir rašė straipsnių lietuvių etninių žemių laikraštyje *Lietuvių godos*, taipgi jį platindamas Lietuvoje ir Gudijoje. V. Vilčinskas gimė 1918 m. rugsėjo 7 d. Kaniavos kaime, Varėnos rajone, nuo mažens pajautęs tautinę priešiškumą. Mokėsi Kaniavos "Ryto" pradžios mokykloje, baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje ir studijavo Poznanės universitete. Visą laiką dalyvavo lietuviškoje veikloje ir priešinosi lenkų vykdomai nutautinimo politikai. Vokiečių okupacijos metu Lydoje įsteigė Lietuvių tautinį komitetą. Čia buvo steigiamos lietuvių mokyklos, keliamas tautiečių tautinis susipratimas. Sovietmečiu 1944-1946 metais dalyvavo partizanų kovose. 1947 m. suimtas, kankintas ir nuteistas ilgiems metams kalėti Sibire. 1970 m. V. Vilčinskas su žmona Rita ir penkiais vaikais nelegaliai grįžo į Lietuvą. Čia buvo persekiojamas. Atgavęs nepriklausomybę, V. Vilčinskas buvo pripažintas kariu savanoriu, apdovanotas sukilimo medaliais, garbės raštais. Velionis buvo nuoširdus ir atsidavęs Lietuvai, ypač mylėjo Pelesos, Lydos, Gardino lietuvių, juos lankė, dalyvavo jų lietuviškoje veikloje. (Lietuvių godos, 2005 m., 7 nr.) J.A.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki .0.75%
santaukas1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius1.50%
180 dienų indėlius1.55%
1 m. term. indėlius2.50%
2 m. term. indėlius2.75%
3 m. term. indėlius3.00%
4 m. term. indėlius3.40%
5 m. term. indėlius3.85%
RRSP ir RRIF
(Variable)1.00%
1 m. ind.2.50%
2 m. ind.2.75%
3 m. ind.3.00%
4 m. ind.3.40%
5 m. ind.3.85%

PASKOLAS

Asmenines nuo4.70%
nekiln. turto 1 m.4.70%

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai

• Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES

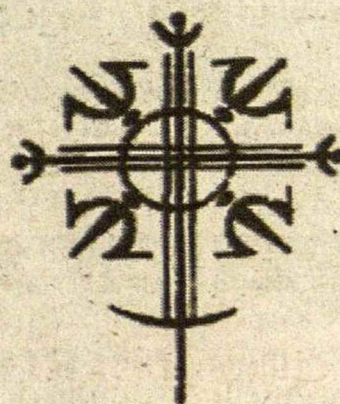
Skambinti

R. Jareckul

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

Šimtmetis anūkas

ALĖ RŪTA

Dažnai pasakos būna iš labai toli toli ir seniai seniai... Ir yra juokinga pasakėlė: užkliuvo varčios ir vėl iš pradžių. Ši pasaka – pusiau rimta, nes pasakoja apie rimtus žmones ir gerus dalykus...

Bet čia – iš toli toli ir seniai... Tas anūkas augo jau praeitam šimtmečiu, o gimė net užpraeitam... Ir vis dar gyvena, nes yra kas juo rūpinasi.

Pradėsim prieš kelis dešimtmečius. Neseniai? O jau didžiulia anų žmonių išmirę, nors jie neužmiršdami.

Tai buvo Santa Monikos Trečiojo gatvė, arti Ramiojo vandenyno. Gale stalo sėdi šeimininkas Pranas Lembergas, rimtas ir vaišingas, malonus. Šone stalo, arčiau viryklės – švyti visu veidu šeimininkė Monika. Ji visada džiaugiasi svečiais, kuriuos myli ir vaišina iš širdies. Virtuvė nedidelė, bet prie gerokai pailgo stalo susispausdavo net virš dešimties... Prie šeimininko būdavo sėdi Bronys Raila, kuris mieliai padėdavo darbuotis su vyno buteliais, kurių Vitalius gausiai pristatydavo svetainės kampe.

O jau ir be vyno stalas užte užia. Naujienų, juokų, džiaugsmo susitikus... Pas Moniką susitikimai visada džiaugsmingi.

Na, Brazdžionis savo vyno taure atverčia, sakdamas: „Susirinkimą atidarau“... – O jei kas jam kartais nebepatinka, vėl apverčia: „Susirinkimą uždarau“...

Manai, kas to klauso? – Ne. – Užte užia stalo nuotaika, kalbos... Apie kolegas, apie literatūrą, apie Lietuvą – geras iš ten žinias ir negandas... O po vienos – antros vyno taurelės, linkėjimus ir padėkas Lembergam išsakių, jau pasipila įvairi linksmybė. Švaistas rokiškėnų tarme jau porina apie „anuos laikus“, apie kariuomenę, raitelius... Brazdžionis vis dar erzina gerą draugą-kolegą Tininį apie jo merginas... O Tininis Juozas kukliai atsiliepia, kad esą jam gražios tik trys kalifornietės lietuvės: Railienė, Kojelienė ir Liūdžiuvienė... O visos jau ištekėjusios...

Na, o jei iš Santa Barbaros yra atvykusi Vincė Jonuškaitė, tai ji ir be

„vyno taurelės“ dar užtraukdavo mums arijas iš operos *Karmen* – „kaip paukštytė lengva...“. Ir, žinoma, Visvydas ją mandagiai iškviestdavo – patrepseti ir tą „Karmen“ šoki – po minkštą Monikos svetainės kilimą. Aloyzas pakritikuodavo mūsų kalbą, kirčiavimą: matai, jis – suvalkietis, o mes aukščiau... Ir –

O ji sėdėdavo prie stalo labai tyli, tik šypsodavosi. Ir Bronys Raila ne kartą yra sakęs: „Ji tai pragyvens mus visus... Gal ir šimto metų sulauks...“

Ir tas jo spėliojimas buvo beveik teisingas. Dauguma – išėjo, o ji tebėra... Šimto dar nesulaukė, dar kiek metelių reikia... Bet – gyvena. Augina anūką, apie jį pakalba...

O dar nušokavus atgal – toliau į praeitį, kai šie linksmuoliai buvome jauni... Lietuvoje 18-tųjų metų laisvoje Lietuvoje... Ir tada nors ir vargelių nestigo, buvome linksmi, energingi, mokėmės, kūrėme Lietuvą... Stengėmės visi; ir mūsų tėveliai – ūkininkeliai ir valdininkai... Jie leido mus, jų vaikus, į mokslus... Visi siekėme, svajojome, kad po ano karo Lietuva atsigauna, tautos kultūra kils. Taip ir buvo.

Tai buvo Vilniuje, jau nuo lenkų atgautame. Mes – studentai – žinojom visi: jei ko reikia rašomo ir skaitomo, jei knygos ar popieriaus, rašiklių... Yra Vilniuje, miesto centre, toks knygynas, Marijos Šlapelienės knygynas. Kiti ir viso pilno vardo nežinojo, tik: „Einam pas Šlapelienę!“

Reiškia į knygyną. Aišku, mes – studentai, to knygyno neišlaikėm. Kiek mes ten pirkdavom? Už centus, kokią nupigintą knygą ar kitką. Knygynas tačiau buvo reikalingas.

Iš kur jis atsirado? O iš labai toli toli, nuo seniai seniai... Kaip toje pasakoje...

Mes studijavom XX šimtmečiu, o Marijos ir Jurgio Šlapelių knygynas buvo įsisteigęs dar XIX šimtmečio pabaigoje. Tai kultūrininkų, gabių ir versle, mylinčių knygas, lietuviškas knygas, pastangų ir darbo, beveik pasiaukojimo, vaisius, kūriny. Buvo juk įvairių perversmų – okupacijų, spaudos draudimo, lietuvių-rusų, lietuvių-lenkų politinės ir kultūrinės kovos... Ir visada Šlapeliai ištesėjo...

Grėsė kratos, areštai, nusavinimas, tikrinimai, baudos. – Visa ištesėjo knygyno savininkai. Ypač Marija (Piaseckaitė) Šlapelienė narsiai gynė savo pamėgtą darbą ir turą.

O viskas praeina... Praėjo sunkūs metai, o praėjo ir žmonės... Knygynas ilgai išliko... Vėliau tik jo prisiminimas... Ten buvusios knygos vėliau pateko į Vilniaus universitetą... Liko Šlapelių namai, liko muziejus; ir dabar jis vadinasi Šlapelių muziejus. Ten išlikę seni paveikslai, portretai, baldai, žymaus muziko pianinas, gal dar kelių Lietuvai reikšmingų žmonių daiktai – daikteliai, paveikslai, fotografijos... Ir – knygos.

Šlapelių dvi dukros, kaip ir mes – anų laikų vilniečiai – buvom okupacijų negandų išstumti iš Tėvynės... Bet viena iš jų, kuri turėjo reikiamus dokumentus, po sovietų valdžios žlugimo sugebėjo atgauti okupantų nusavintus tėvų Šlapelių namus. Atgavo ir dovaną Vilniaus miestui su sąlyga, kad ten liktų vietos Šlapelių muziejui. Ji susirado artimą giminaitę Almą Gudonytę, kuri tapo muziejaus direktore.

Pasakos... Kartais jos tęsiasi be galo. Pabaigoj – užmiršti jų pradžia, o pradžioje – nežinai, kuo baigsis. Taip ir čia. Dabar vėl reikia sugrįžti beveik į pradžią, į šiuos laikus.

Dauguma mūsų turime vaikus ir anūkus. Jais rūpinamės: auklėjame, moksliname... Anūkelius mylim, kartais ir lepiname juos: dovanomis, žaislais ar kuo rimtesniu, kaip sutaupas įdedame į jų būsimą auklėjimą, į jų keliones ar į brangesnes mokyklas, jeigu sunku jų tėveliams... Visaip gali meilę išreikšti.

Bet vyresnieji savas sutaupas (kurie anūkų neturime) galim ir kitaip pasklaistyti: tuščiai ir netuščiai. Ką čia kalbėti apie tuštybes! Lietuviai nelabai į jas linkę. O netuščiai – yra progų įvairiausių... Vieni aukoja lietuvių parapijai, spaudai, labdaros organizacijoms... Aukoja – Lietuvai, jos ateičiai. Padeda vargstantiems gimnazioms, jų vaikams.

Na, ir kartais draugai susitikę pasigiriame: aukojai ten ir aukojai... Per tiek metų – daug!

„Na, kiek galui, retkarčiais paaukoju“ – atsiliepia kuklesnis.

O ta „tylioji“ – prie Monikos stalo – visada bet kuriam atsako: „O aš

aukoju savo anūkui...“

„Betgi vaikų nei anūkų neturi!“
„O kaip gi, – turiu Vilniuje mano anūkas. Muziejus!“

Tiesa, visi tą žino. Visi, kas tik ją pažįsta, su kuo ji bendrauja. Nes ji mėgsta apie Muziejų kalbėti.

Tiesa, ji aukoja ir kitur. Eina beveik į visus „parengimus“, duoda, kas tik prašo aukų... Bet...

„O, vis tiek, vis ką gaus mano anūkas – Vilniuje“. Tuo baigiasi jos kalbos apie labdarą, aukojimus. Tėvai ir seneliai turi banke net specialias sąskaitas – jaunimui, vaikams ir anūkams.

Ji, ta „tylioji“ prie Monikos stalo, dabar šneka žymiai daugiau, garsiau. Ir vis apie savo anūką... Turinti ir jau banke sąskaitą.

Kad ir šimto metų sulaukęs su geru kaupu, šis anūkas vis dar gyvas ir, tarytum jaunuolis, gyvena šiuolaikiškai, nuotaikingai. Seniai nebėra Šlapelienės knygyno, bet yra Vilniuje – miesto centre, netoli universiteto, Šlapelių muziejus, kuriame, Almos Gudonytės vadovybė, rengiami įvairūs minėjimai, suaktys... Gerų laikų, liūdnų laikų... Spaudos uždraudimo, spaudos atgavimo... Rusų ir lenkų priespauda, varžymai, kai reikėjo lietuviškas knygas slėpti... Buvo grasinama jas atimti ir sudeginti. Tos knygos buvo slapstomos pas lietuvių studentus... Tai sunkieji, liūdnieji laikai.

Marija Šlapelienė, su vyru Jurgiu Šlapeliu, karo metais buvusių gydytojų, bet visada besirūpinusių ir knygų, lietuvių kultūra. Jiedu viską ištesėjo, išsaugojo, išaugino ir užaugino šį „anūką“. Dabar leidžiamos knygos apie jų veiklas, jų ištvermę.

Ir „tylioji“ santamonikiėtė šį tėvų išaugintą, išugdytą buvusį knygyną, dabar muziejų, rūpestingai globoja. Taigi, kai mes užsimename apie savo vaikus ar anūkelius, ji ir sako: „Ir aš turiu anūką“. Jo veiklai siunčiu piniginę paramą. Visada juo didžiuojusi, padėsiu jam esančiai kultūrinei veiklai... Ir po manęs visas mano kultūrinis ir kitoks palikimas teks jam“.

Bronys Raila, pats jau seniai į kitą Pasaulį išėjęs, gal ir bus atspėjęs: ko gero, ji ir pergyvens mus, buvusius gerosios Monikos svečius, ko gero – sulauks ir šimto metų.

Tai Gražutė (toks jos vardas, taip ji pakrikštyta) Šlapelytė-Sirutienė.

„Estetika tarp tobulo ir mirties“

Vilniaus Pedagoginio universiteto rektoriaus Algirdo Gaižučio knyga

DR. EGIDIJUS MAŽINTAS

Ar galima atlikti perskaitytos knygos somatinį patikrinimą? Pasirodo, galima. Po A. Gaižučio knygos *Estetika tarp tobulo ir mirties* ideologizuotam skaitytojui (nebūtina svertimtaučiu), rezervuotai besigilinančiam į Lietuvos estetikos kultūros raidą, gali pasireikšti sąmonės sutrikimai, skausmai, vidinis pykinimas, susijęs gretinant su analizuojamos temos ankstesniu sovietiniu suvokimu, kurį menotyrininkas metaforiškai siunčia ligoninėn.

Ar skaitytojas gali susirgti arba pagyti perskaitęs knygą? Šiandienai tai jau yra įrodyta, kad daugelis perskaitytų knygų sukelia skaitytojams ne tik psichologinį spaudimą, pasireiškiantį baimės sindromais, depresijos simptomais, neretai pasitaikančiais isterijos priepuoliais. Bandyk paslėpti savo jausmus, kai esi šokiruotas ar nieko panašaus nesi anksčiau girdėjęs. Daugumos A. Gaižučio knygos *Estetika tarp tobulo ir mirties* skaitytojų nuotaika pagerėjo, tačiau kai kurių pablogėjo, todėl nenorėdamas ignoruoti „akademinės mažumos“ pabandysiu taktiškai tai pakomentuoti. Knyga turi savitą pulsą, ritmą, virpesius, individualų, bet išgyventą problemų paaiškinimą, bet ar dažnai skaitytojas su-

pranta, kad būtent perskaitytus knygą kartais kyla minčių, bandymų, planų pasikeisti ar perkainuoti ankstesnes, kad ir akademiniuose sluoksniuose įgytas menotyrines Lietuvos kultūrologines vertybes? Akademikas A. Gaižutis, kurio moto „nestovėti vietoje, gyvenimas – tai įvykiai, o ne žodžiai“, savo knygoje analizuodamas estetikos idėjų raidą ir sąsajas su lietuvių kultūros istorija, gali įvelti naują ideologinę maišatį tiems mūsų meno filosofams, kurie pernelyg ideologizuotai vertina mūsų estetikos patirtis. A. Gaižučio *Estetika tarp tobulo ir mirties* knyga jau yra tam tikras veiksmas, kurį pavadindami baltiškos estetikos minties protėvių paveldo šerdimi. Niekas negali paneigti perskaitytos knygos netikėtų minčių ir vėliau su tuo susijusių poelgių.

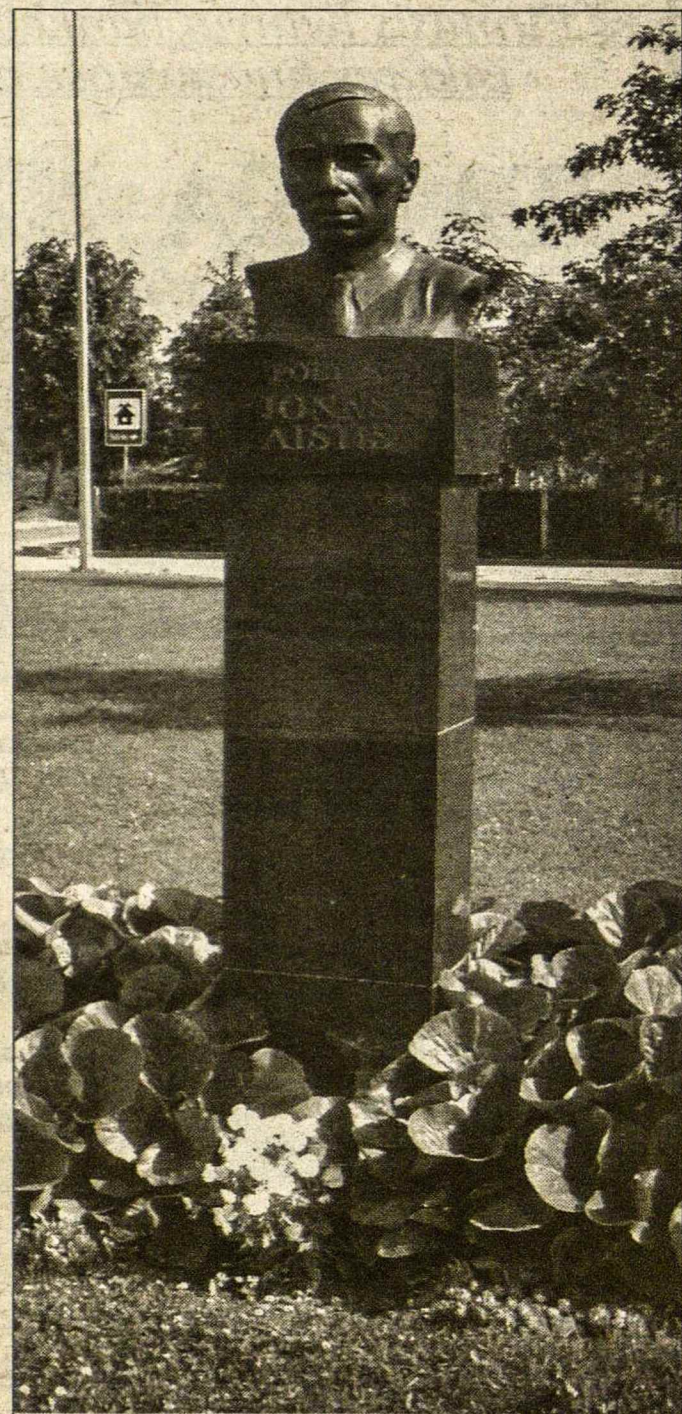
Knygų pasaulis neįtikėtinai keičiasi. Tuo pačiu išauga knygos ir kompiuterio reikšmė. Dažnai atrodo, kad žmogus gimęs daryti klaidas. Iš tikrųjų klysti – žmogiška. Tačiau naujos epochos prasmę sudaro aktyvėjanti kova tarp seno ir naujo.

A. Gaižučio knyga *Estetika tarp tobulybės ir mirties* – skaidrus ir švarus kaip gintaras, lyg tirpimo galimybę praradęs midus. Nuo paprasto stiklo baltas knygos apipavidalinimas (daili-

ninkas B. Leonavičius) skiriasi tuo, kad ne visuomet yra šaltas. Senosios Lietuvos žyniai vasaros karščių metu šio žavingo mineralo skrituliais kaip ir filosofų knygomis vėsindavo ir miklindavo protą. Pagal šią savybę tikrąsias knygas Lietuvos dieji kunigaikščiai glausdavo net prie skruostų.

A. Gaižučio tyrinėjimai yra ypatingoje pagarboje. Ir ne vien dėl jų turinio. Išties retas atvejis, kai materialios knygos forma sudaro tokią tikrą harmoniją! Šiandieniniai šios knygos paslapčių žinovai tvirtina, jog „Estetika...“ leidžia pamatyti tai, kas nematoma, pažinti, kas nepažinta, keliauti į praeitį ir ateitį, pasižvalgyti po estetikos, meno filosofijos istorinę raidą, analizuojant įvairių idėjų ir teorijų savitumus. Autorius daug dėmesio skiria estetikos autoritetams ir jų nuopelnams. Jis atskleidžia meno ir teorinių svarstymų sąveiką ir parodo plačią XX š. diskusijų panoramą, akcentuodamas ypatingą meno reikšmę sudvasinant žmogų.

Knyga skirta studentams, dėstytojams ir visiems, kuriems rūpi kultūra ir asmenybės laisvė. Vilniaus pedagoginio universiteto rektoriaus akademiko Algirdo Gaižučio knygą *Estetika tarp tobulybės ir mirties*, išleido Vilniaus dailės akademijos leidykla.

Poeto Jono Aisčiaus paminklas Rumšiškio kapinėse
Ntr. S. Sajausko

Paminklas vyskupui Valančiui

Vyskupo Motiejaus Valančiaus paminklas-statula Kaune prie kunigų seminarijos

Ntr. S. Sajausko

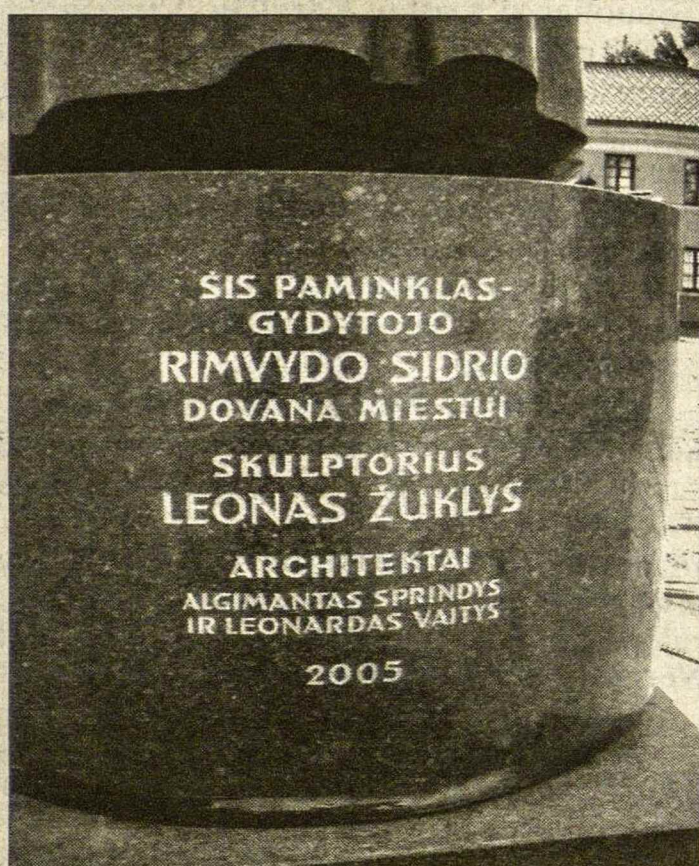
Gražų saulėtą rugsėjo 25, sekmadienį, Kauno Rotušės aikštėje, prie pat Kunigų seminarijos atidengtas paminklas žymiajam XIX š. Lietuvos šviesuoliui, tautos blaivybės skleidėjui vyskupui Motiejui Valančiui, kurio vardas primena dvasinį lietuvių tautos pakilimą, kovą prieš lietuviškos spaudos draudimą.

Nuožmiam 1863 m. sukilimo malšintojui generalgubernatoriui Muravjovui, pramintam Koriku, įsakius, vyskupas Motiejus Valančius 1864 m. iš Varnių buvo perkeltas į Kauną. Atskirtas nuo tikinčiųjų, apsuptas caro seklių čia gyveno kaip tremtinys. Tačiau nepalūžo; atsakydamas į lietuviško rašto uždraudimą pradėjo organizuoti lietuviškų knygų spausdinimą Prūsijoje ir slapta jos gabenimą į Lietuvą. Knygnešystė tapo visuotinio pasipriešinimo sąjūdžiu, kurio nepajėgė sulaukyti net žiauriausios represijos, kalėjimai ir trėmimai į Sibirą.

Paminklas iškilo visai čia pat, kur šalia arkikatedros-bazilikos, dabartinės M. Valančiaus gatvės name, pažymėtame nr. 6, vienuolika metų iki mirties gyveno vyskupas.

Simboliška, kad Lietuvai atkovojuos nepriklausomybę šiame name gyveno nemažiau žymus kovotojas už Katalikų Bažnyčios teises, prieš sovietinės valdžios vykdomą rusinimą bei persekiojimus – kardinolas Vincentas Sladkevičius (1820-2000). Paminklo iškiliajam žemaičiui fundatoriui – JAV gyvenantis Lietuvos pilietis gydytojas Rimvydas Sidrys taip pat dalyvavo paminklo atidengimo iškilmėje. Monumentalią skulptūrą sukūrė skulptorius Leonas Žuklys.

S. Sajauskas

Vyskupo Motiejaus Valančiaus paminklo Kaune įrašas

Ntr. S. Sajausko

Po tavo mylinčia ranka

Už gyvenimą,
Už saulę, lietų,
Už vaiko šypseną –
“Esi”...
Tau dėkoti,
Dėkoti norėtuos,
Dieve, Tu viską
Gali...

Paliesiu žolę,
Vėją, tylą, laiką,
Paliesiu skausmą
Ir gerumą širdyje.
Vėdies mane,
Mažutį vaiką,
Su meile
Žemele...

Nusėda
Vakaras skaidrus,
Nakties rami
Tyla,
Palaima
Sklanda po namus
Po Tavo
Mylinčia ranka...

Valerija Vilčinskienė

“Žiniuoniai” Kernavės festivalyje “Gyvoji archeologija” šią vasarą. Jie turi visokių žolelių nuo įvairių ligų

Ntr. S. Sajausko

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kompozitoriaus Vytauto Barkausko naują kūrinį *Opus 126 in ES* Šveicarijos Ženevoje rugsėjo 1-10 dienomis vyksiamame *Amadėjaus festivalyje* atliko žinomas styginių orkestras “Camerata Salzburg”. Šį kūrinį užsakė festivalio rengėjai ir jo premjera skambėjo tarp didžiųjų klasikų – Wolfgang Amadeus Mozart, Josef Haydn, Felix Mendelssohn – kompozicijų. Pasak V. Barkausko, – “Taip jau sutapo, kad *Opus 126 in ES* jau 126-sis mano kūrybinėje biografijoje, o kaip profesionalus matematikas, žinau šio skaičiaus ypatingas aritmetines savybes ir reikšmes muzikinėje kalboje, įdomiai susisiejančias su W.A. Mozarto kūryba.” *Amadėjaus festivalį* nuo 1987 metų rengia Ženevoje veikianti Amadėjaus draugija. Ateinančių metų sausio 27 dieną sukaks 250 metų nuo W. A. Mozarto gimimo.

Poetui Tomui Venclovai rugsėjo 7 dieną buvo įteikta nauja Lenkijos kultūros premija “Naujoji Naujosios Europos kultūra”, kuria norima pagerbti Vidurio ir Rytų Europos kūrėjus, labiausiai nusipelnčius garsinant savojo krašto kultūrą. Tomas Venclova tapo pirmuoju šios premijos laureatu, išrinktu iš 19 premijai pristatytų kandidatų. Premija buvo įteikta kurortiniame Krinicos mieste vyksiamame 15-me Tarptautiniame ekonomikos forumo, kurį rengė Rytų studijų institutas Varšuvoje su Krokuvos knygos institutu. Jame dalyvavo apie 1,500 dalyvių iš 40-ties Europos, Azijos ir Amerikos valstybių.

“**Sakura vėtroje**”, Jono Vaitkaus režisuotą Aivaro Mockaus pjesę, lietuvių žiurovams Vilniuje, Panevėžyje ir Kaune rugsėjo mėnesį pristatė iš Tokijo atvykęs teatras DORA. Jos premjera įvyko Japonijos sostinėje 2004 metais. Spektaklio scenografiją sukūrė Jonas Arčikauskas, muziką – Tomas Kutavičius, choreografiją – Vesta Grabškaitė. Vaidino lietuvių ir japonų aktoriai: Vesta Grabškaitė, Inga Jankauskaitė, Vytautas Kaniušonis, Arnoldas Jaliauskas, Rimas Morkūnas, Kei Ueki, Josukė Sato, Kacuhiko Kubota, Fumijo Sato, Hisao Jokotė, Taro Seta, Futoši Inoue, Šiho Kuroda, Hajao Senda, Vataru Koidė ir kt.

Šis bendras lietuvių ir japonų teatro sumanymas gimė beveik prieš 10 metų teatro direktoriui Kazumi Sakabe ir jo mokinei, DORA teatro vadovei Motoko Tanabei lankantis Lietuvoje. Pjesės pagrindu paimta japono karo belaisvio ir lietuvių tremtinės draugystės istorija pokario laikų sovietiniame lageryje, aprašyta viename Lietuvos žurnale. Spektaklyje gausu muzikos, jame glaudžiai susipina iš pažiūros labai skirtingos, bet kartu ir keistai artimos japonų ir lietuvių kultū-

ros, vyksta jų netikėtos, spalvingos sankirtos ir jungtys.

Režisieriui J. Vaitkui pavyko suvienyti japonų ir lietuvių aktorius ir išreikšti bendrą žmogiškąją kūrinio idėją. Japonai ir lietuviai tarsi atranda vieną mitologiją, ar tai būtų Užgavėnių ritualas, arbatos ceremonija iš aliumininių kalėjimo puodelių, ar samurajų šokis su vėduoklėmis, tuo pat metu skambant japonų dainai ir lietuvių giesmei. Spektaklis neilustruoja nykios lagerio tikrovės – tamsos karalystės čia nutvieskia spalvų, garsų ir jausmų vaivorykstė, ją perkeldama į religinę erdvę.

Vilniaus leidykla “Tyto alba” pristatė savo rudens ir žiemos sezono knygų leidybos planus. Pristatyme paaiškėjo, kad naują romaną parašė populiari autorė Jurga Ivanauskaitė, bet nei jo pavadinimo, nei siužeto atskleisti dar nenorėjo. Pirmosios, jau išleistos sezono knygos – filosofės Jūratės Baranovos eseistikos rinkinys *Meditacijos: tekstai ir vaizdai*, žurnalistės Audronės Urbonaitės romanas *Posūkyje – neišlėk* ir ekonomistės Rūtos Vainienės *Ekonomikos terminų žodynas*.

Eilės laukia dailininkės Ievos Babilaitės knyga vaikams *Už ir jos peliukas*, Ugnės Barauskaitės romanas *Dešimt*, religijotyrininko ir publicisto Gintaro Beresnevičiaus romanas *Paruzija*, rašytojos ir kultūros ministerio patarėjos Zitės Čepaitės dokumentinės prozos rinkinys *Neapšviestas kelio ruožas*, žurnalistės Laimos Lavastės *Juokinga knyga apie Suomiją ir suomių*, Gendručio Morkūno romanas vaikams ir paaugliams *Vasara su Katšuniu*, Vilio Normano romanas *Šnabždesys*, Paulinos Eglės Pukytės romanas *Jų papročiai* ir literatūrologės Sigutės Radzevičienės dokumentikos knyga *Neatrastasis Šėnėjus*.

Tarp užsienio autorių vertimų paminėtini Milan Kunderos romanas *Nepakeliama būties lengvabė*, Umberto Eco romanas *Karalienės Loanos paslapties liepsna*, Frederic Beigbedero romanai *Patrakusio jaunuolio memuarai* ir *Romantiškasis egoistas*, Mika Toimi Waltario romanas *Mikaelis atskalūnas*. Leidyklos direktorė Lolita Varanavičienė pasidžiaugė, kad pastebimai daugėja vyrų autorių parašytų tekstų; tai nauja tendencija, nes anksčiau vyravo moterų kūryba.

Išsivijos dailininko Prano Gailliaus 87-nių grafikos darbų paroda iš Lietuvos dailės muziejaus Radvilų rūmuose Vilniuje perkelta į jo gimtinę Mažeikius. Parodos atidaryme dalyvavo ir pats dailininkas, atvykęs iš Paryžiaus. Parodą parėmė Kultūros ministerija, Kultūros ir sporto rėmimo fondas, Mažeikių savivaldybė ir privatūs rėmėjai. G.K.

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term.ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.30%
1 metų term. indėlius	1.70%
2 metų term. indėlius	2.05%
3 metų term. indėlius	2.30%
4 metų term. indėlius	2.55%
5 metų term. indėlius	2.90%
1 metų "cashable" GIC	2.25%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	2.75%
3 metų GIC-met. palūk.	3.10%
4 metų GIC-met. palūk.	3.10%
5 metų GIC-met. palūk.	3.25%
RRSP, RRIF "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.35%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.50%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.50%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	5.50%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.50%
2 metų	4.85%
3 metų	5.00%
4 metų	5.20%
5 metų	5.35%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.50%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

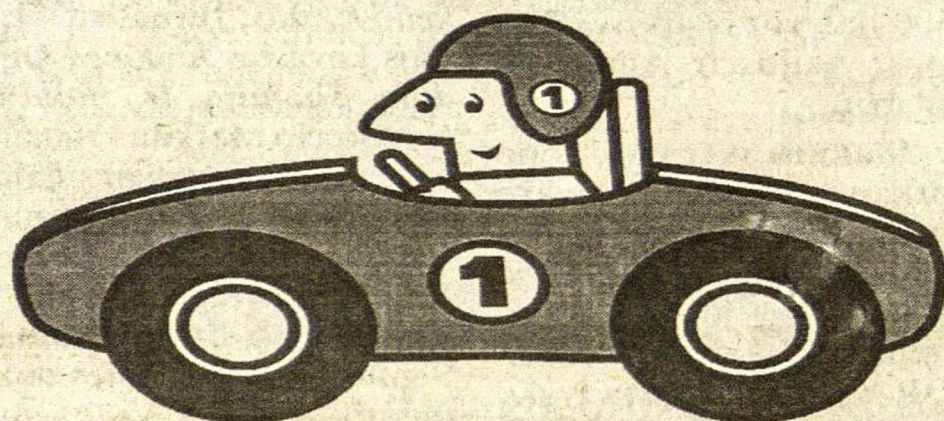
KELIAUJANT | EUROPA NEUŽMIRŠKITE | SIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PERKANT AUTOMOBILĮ

IMKITE PASKOLĄ 5.50%

IR JŪS DAR GAUSITE iki \$300 DEĞALAMS

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI | LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

Apie tylą

EGLĖ PEREDNYTĖ

Apie ką norėčiau rašyti? Apie tylą. Laiką, kai esi su Dievu. Mano vienintelė malda dabar yra "Jėzau". Ką daugiau aš galiu pasakyti? Iškalbėjau visas maldas. Mano pasninkas yra tylą. Daug žodžių jau pasakyta. Ne visi jie buvo tikri, ne visi buvo gydantys, ne visi iš šviesos, ne visi.

Aš norėčiau kalbėt apie tylą, kurioje nebėra neviltingos – tik šviesa. Tavo veido šviesa, mano Jėzau.

Mano Jėzau, aš myliu Tave. Mano Jėzau, aš laukiu. Pasilenk prie manęs, kai jau nieko daugiau neturiu – tik Tave.

Nežinau, kas yra ateitis. Man tėra dabartis. Esi Tu.

Tu virš visko esi. Beprasmybės nuodų, pririšimo ir prisirišimo, virš nemeilės ir siaubo, virš gyvenimo – viso – su džiaugsmiais ir skausmais. Tu esi, ir aš myliu Tave, o pasaulis vis daugiau reikalauja, vis daugiau ir daugiau, ir daugiau...

Ką gi reiškia DAUGIAU, jeigu Tu duodi VISKĄ?

Ar ne laikas atsigręžti į Tave? Iš tavųjų žaizdų teka kraujas. "Nežudykit manęs negyvenimu", - Tu sakai. "Nežudykit manęs" - Tu maldauji, nes Meilė esi, ir Tau skauda, už kiekvieną gyvenimą skauda. Štai Tavoji širdis, štai Tavis glėbys – atsiverkite, sesės ir broliai, atsiverkite Kristui Karaliui.

Tik dulkelė esi, mano siela, tik dulkelė. Tavo veido šviesa. Begalybė many. Mes – vienuoliai, o Kristau Karaliau. Vieništumo vienuolis esi. Vieništumo malda. Vieništumo auka. Vieništiausiojo akys laužiant duoną. Artimiausieji žmonės greta, o visvien esi VIENAS. Vienas, vienas ir vienas esi.

Ta tylą. Ar įmanoma būti joje, kai aplinkui tiek triukšmo, Karaliau?

Toks triukšmingas esi, o pasauli. Mes nemokame gerbti tylos. Mes nemokame, jau nebemokame tylėti.

Ar išmokysi mus? Ar išmokysi, Jėzau? Visą Tau palieku, Tavo valiai ir gailėstingumui.

O Karaliau tylos, pasilenk prie manęs, kai triukšminga esu.

O Karaliau tylos, pasilenk, kai tylą pasitraukia.

O Karaliau tylos, pasilenk prie mūsų visų. Neramybės dvasia, pasitrauk.

Atsibusti Tavajam glėby, mano Jėzau.

Atsibusti Tavajam glėby, kad jau niekad daugiau neprarasčiau Tave.

Tu šypsaisi. Kam Tau reikia manęs – varganos?

Tas neturtas palaima yra.

Tas neturtas palaimintas, Jėzau. Tu esi su mažaisais, su ligoniais, vaikeliais, bedaliais.

Tu esi su manim – minioje, kur jau niekas manęs nebelaukia.

Tu. Tu lauki manęs. Nes nei vienas žmogus neatstos Tavo Meilės, mano tylintis Dieve.

Rytas. Žmonės skuba į darbą.

Vakaras. Žmonės skuba namo.

Dievas, kuris užmirštas laukia tavęs.

Kur esi, mano broli, seserie, kur esi?

Jo rauda tyloje bažnytėlėje.

Jo rauda naktį: kur esi? Aš juk laukiu, beviltiškai laukiu.

Man juk reikia tavęs.

Nesvarbu, iš kokios praeities ateini ir kur Tu eini.

Man tereikia tik Tavo širdies.

Kaip giliai pasislėpęs esi, mano Dieve.

Ten, širdies gilumoj, Tu verki.

Neatstumk manęs, vaike – aš tenoriu mylėti Tave.

Aš tenoriu dalintis savo meile.

Koks tylus Tavo balsas, o Jėzau.

Koks tylus kuždesys naktį: Atsisveikink su buvusiu baime mylėti. Leisk pamilti Tave ir parodyti, kas Tu esi – mažas mažas vaikelis savo Dievo glėby.

Tu verki? Leisk sau išsiverkti. Leisk sau išsibūti. Ar dažnai tu esi? Paprasčiausiai ESI? Mano Meilė yra begalinė.

Mano Meilė paliečia Tave, ir tu raudi kaip vaikas:

Kodėl nemylėjau Tave?

Ir kodėl nežinojau, kad lauki?

Leisk man išmilti Tave, išsūpuot tavo skausmą.

Leisk sau išsitiest manyje.

Aš esu tavo Dievas.

Tau nėra ateities be manęs.

Tau nėra kito kelio, kito kelio nėra – tik tai mano maldaujantis žvilgsnis.

Suklupk prieš mane.

Tyla. Švenčiausiojo spindesys.

Tyla. Liepžiedžių kvapas.

Tyla, vedanti į susitikimą su Juo – Tuo, kurį myliu.

Rankos, sudėtos maldai.

Malda, virtusi saule ir vėju, tau per skruostą nubėgančiu...

Laukiu. Jis ateis. Šiandien Jis mane pasitiks – baltais rūbais ateis Visagalis, prie dulkelės – manęs – pasilenks.

Ilgesys tarsi gervių pulkai, vis paliekantys mus ir paliekantys.

Ilgesys – tarsi rudens žiedas – toks viltin-gas prieš spalio šalnas.

Ko bijai, liūdesys?

Kad jau niekad tavęs nesutiksiu, nepriglausiu, nors savas esi?

Lyja rudens lietūs ir lyja, o dangus – šitoks giedras many.

Lyja saulėmis, lyja žvaigždėm, lyja lauko lelijom...

Negyvenimas laukia už durų.

Lyja spalio lietus.

Atsibusk, mano siela tyli.

Sunkūs, žemi debesys. Šviesos ilgesys. Gera prisiglausti prie rudens šlapio apsiausto, dar prisimenant vasaros gaivą, dar prisimenant vasaros skrydį virš rugių lauko tylos. Nėra nieko, kas būtų tik mano – visa žemė priklauso visiems, ir taip gera dalytis, taip gera. Neišblėsk, mano vasara.

Gervių pulkai, ir atrodo, jog tu iškeliauji amžinybėn, ir jau niekad nebus kaip tada, kai mes buvom vaikai, susikūrę nuostabų pasaulį iš vasaros karščio ir rugpjūčio vėsos.

Nėra praeities – tik tai tekantis spalio lietus. Teką, teka ir teka... Atsiskleisk, Paslaptie.

Kas esi? Tik tekėjimas – mano gyvenimas, mano pasaulis, mano naivūs jausmai ir giliai, daug giliai, nei pasaulis – išmintis. Palytėk mano odą savo virpančiais pirštais, lietau. Palytėk mano odą, o saule laukuos rudens. Bėkit bėkit, vaikai – tik namo, tik namo, ir namus apkabinę, pasilikite jų tyloje.

Viskas praeita. Viskas išgerta – paskutinis tas lašas – kartus. Mano mintys – pamėlė nuo šalčio. Mano meilės seniai nebėra – ji išėjo basa paskui paukščių pulkus ir negrįžo. Kas gi žino, ar grįš kada nors – sužeista, o galbūt – išsigydžiusi savo žaizdas.

Ji sugrįš. Kolei laukiu ir ištikimai Tau meldžiuosi, o tylėjimo Kristau, kai maldų nebėra – tik tylą.

Rūkas kyla virš ežero. Vieništumas gilėja, ir alpsta širdis – aplankyk mano kryžių, Marija. Aplankyk mano gėlę, Marija. Aplankyk mane besiblaškančią tuose miškuose, kur nežengia koja praeivio. Susirask mane miegančią samnose ir pravirk – kaip jau daugelį kartų verki dėl manęs. Išdalinta esu – ir ne tiems, kam reikėjo. Sulipdyki mane iš mažų gabalėlių. Ar matai, kad manęs nebėra?

Vėl į rudens, vėl naktį, tik pavasario saulės skaisčiai sapnuose. Nutylėk, kas dar laukia, Marija. Pavargau nuo beprotiško aukščio. Tas skridimas yra nuostabus, o kritimas – siaubingas.

Tu prikelei iš šukių mane, mano Motina, Mama Marija.

Rudenėjantys medžiai. Atsisispindintys žodžiai tyliuose ežeruose: atleisk, nemokėjau mylėti pasaulio ir tų dovanų, kuriose atsispindi dangus.

Keistos rudens liepsnos – vis dega ir dega. Tai širdis? Tai gyvenimas. Tai...

Nieko naujo. Slenku pažemėm. Neįmanoma melstis, nes lyja, lyja, lyja malonės lietus ir palaimina viską, o viską...

Tiktai ką man daryti su paukščiais, kurie išskrenda?

Ką daryti su baime, kad NEGRĮŠ?

Tomistiniais būties keliais

**DOC. DR. DALIA MARLIA
STANCIENĖ**

Tarptautinės Tomo Akviniečio mokyklos vadovė

Kiekvienais metais Vilniaus pedagoginio universiteto Etikos katedra rengia studentams, mokytojams, dėstytojams dviejų savaitių tarptautinę Tomo Akviniečio vasaros mokyklą "Etika III tūkstantmetyje". Šiais metais dvylktoji mokykla buvo organizuota kartu su Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakultetu, bendradarbiaujant Houstono Šv. Tomo (JAV), New Castle (Anglija), Jenos (Vokietija), Liublino (Lenkija) universitetų profesoriams.

Šv. Tomas Akvinietis pagrįstai laikomas krikščioniškosios minties istorijoje naujo filosofinio kelio pradininku. Ši atsakingą uždavinį jis vykdė ne užsidarydamas akademinių aktualijų rate, norėjo ir moko būti suprastas daug platesnės visuomenės, neišskiriant ir jaunimo. Tomas Akvinietis gali būti nuostabus vadovas tiems studentams ir pedagogams, kurie siekia išminties ir ypač tiems jauniems žmonėms, kurie siekia išsamaus žmogiškosios būties ir atsakomybės šioje žemėje supratimo.

Logos žurnalo redaktoriaus pavaduotojas, Tomo Akviniečio darbų tyrinėtojas ir vertėjas Gintautas Vyšniauskas studentams, kurių dauguma buvo etikos specialybės, padėjo suprasti anglų kalba skaitomas paskaitas. Seminarų metu studentai aktyviai dalyvavo diskusijose, bandė vertinti žmogaus poelgių moralumą. Pasibaigus įtemptoms studijoms, studentai papildomai mokėsi iškalbos meno.

Prof. E. Everatt (Anglija), tomistiškai interpretuodamas Hume filosofiją, bandė parodyti, kad žmogaus protas linkęs į nepaaiškinamą pakilumą ir perdėtą pasitikėjimą savimi, kylantį iš palankios sėkmės, geros sveikatos ar iš drąsaus ir pasitikinčio charakterio. Tačiau tokia būseną, anot profesoriaus, negali prilygti šio pasaulio grožiui ir patirtam tikram džiaugsmui. Profesorius J. Knasas (JAV), VPU studentams pažįstamas iš pavasarių skaityto kurso apie prigimtinių įstatymų, pratęsė šį diskursą tomistiniais blogio problemos apmąstymais. Pasirinkęs Rachelės iš Evangelijos pagal Matą (Mt 2, 16-18) istoriją, jos išgyvenimą dėl vaikų netekties, J. Knasas pabrėžė, kad Rachelės vardas tapo bendrinu visų motinų, išgyvenančių savo vaikų netekties skausmą. Šiuo konkrečiu atveju karalius Erodas išžudė Rachelės berniukus, tačiau, samprotaują profesorius, vaikai miršta dėl socialinių, gamtinių priežasčių, ir vargu ar filosofija galėtų motiną paguosti? Todėl jokie teologiniai argumentai, grindžiantys visatos tobulumą ir jos Kūrėjo begalinį gerumą, negali pateisinti vaiko netekties tragedijos. Prancūzų filosofas Maritain, analizuodamas Rachelės raudą, sako, kad sielvartas, kančios ir mirtis – visa tai atsirado todėl, kad žmogus atsisakė Dievo meilės. Ši teiginį jis grindžia Akviniečio argumentais apie išskirtinį žmogaus orumą, kuriuos analizavo profesorius Knasas. Baigdamas paskaitas ir seminarus, Knasas, remdamasis Tomo Akviniečio darbų analize, pasiūlė savo atsakymą *kodėl rauda Rachelė*, kodėl pasaulyje egzistuoja blogis. Priežastis – tai, kad irumas priklauso visatos tobulumui, kitaip sakant,

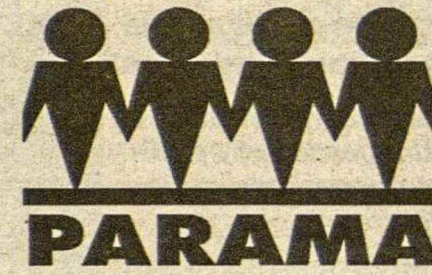
irumas yra blogio galimybės pamatas. Po šio teiginio auditorijoje kilo diskusija. Studentai nenorėjo sutikti, kad taip lengvai galima blogus darbus, niekšybes, smurtą pateisinti irumo dėsnio. Tolesnius atsakymus šiai aktualiai diskusijai pateikė profesorius Matthias Perkas (Vokietija), apeliuodamas į sąžinę, kuri pagal Akvinietį, tai savęs sužinojimas, o pagal Kantą – vidinis teismas žmogui.

Lenkų profesorai Ewa Sykula ir Rafal Hordyjewski kalbėjo apie etinių vertybių išraišką literatūroje ir modernius mitus istorijoje. Studentai buvo supažindinti su lenko poeto Gustaw Herling-Grudzinski kūryba.

Studijuojantys iškalbos meną iš dėstytojo dr. E. Mažinto ne tik išmoko praktiškai valdyti balso tembrą, kvėpavimą ir išraiškingai skaityti tekstą, bet ir susipažino su lietuviškos retorikos istorija, bei trumpų prakalbų stilistika ir jų kompozicija. Šias įgytas žinias studentai pademonstravo baigimo diplomų teikimo iškilmėje, kuri ne vienam iš jų buvo pirmas viešas pasisakymas.

Na ir pabaigai, kad neatrodytumėm tokie rimti ir akademiški, išduosime paslaptį, kad pasibaigus užsiėmimams – visiems užteko saulės spindulių ir jūros bangų, o vakaronėse aidėjo studentiškas juokas ir dainos. Be to, vyko dėstytojų ir studentų krepšinio varžybos, kur, deja, pergalės taškus susirinko dėstytojai. Tačiau, kitais metais studentai tikisi revanšo. Tad belieka laukti kitos vasaros ir Tomo Akviniečio mokyklos, kuri vėl bus jūros drėgmės alusiojančioje ir laivais pasidabinusioje Klaipėdoje.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 138 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.
1.10% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.30% už 180-269 d. term. ind.
1.30% už 270-364 d. term. ind.
1.75% už 1 m. term. indėlius
2.05% už 2 m. term. indėlius
2.30% už 3 m. term. indėlius
2.40% už 4 m. term. indėlius
2.90% už 5 m. term. indėlius
2.25% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.20% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.20% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% RRSP & RRIF (variable)
2.75% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
2.75% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
3.45% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
3.45% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
3.50% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
2.50% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas nuo5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su - nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų4.25%
2 metų4.70%
3 metų5.00%
4 metų5.10%
5 metų5.30%
- su keičiamu nuosimčiu4.50%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) LIETUVA IR KITUR
IESKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečd. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

SKAITYTOJAI PASISAKO

PAAIŠKINIMAS

Dėl mano straipsnio "Smerkti ar gailėtis". TŽ 28 nr. atsiliepė Viktoras Alekna TŽ 35 nr., pastebėdamas mano netikslumus. Tebūna leista man pasiaiškinti.

Rinkdamas žinias apie Salomėjos Nėries biografinius bruožus, naudojausi Prano Naujokaičio *Lietuvių literatūros istorija* (III t.). Ten rašoma: "S. Nėris buvo paskirta vadinamojo Liaudies seimo atstove, taip pat buvo parinkta į delegaciją, kuri vyko į Sovietų Sąjungos Aukščiausiąją tarybą prašyti, kad sovietų kariuomenės

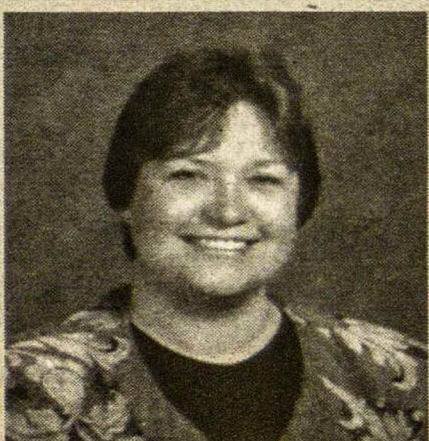
jau okupuota Lietuva būtų priimta į Sovietų Sąjungą" (psl. 33).

"Po sunkios dviejų savaitių kelionės S. Nėris pasiekė Maskvą. Iš Maskvos ji buvo išsiųsta į Penzą, o iš ten perkelta į Baškirijos sostinę Ufą. Tėn šaltame viešbučio kambaryje be kuro ir jokių patogumų išgyveno iki 1942 m. vasaros" (psl. 54).

"Poetės sveikata blogėjo: 1945 m. birželio pradžioje ji buvo paguldyta į Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninę" (psl. 54).

Ignas Medziukas, Los Angeles, CA

ROYAL LEPAGE

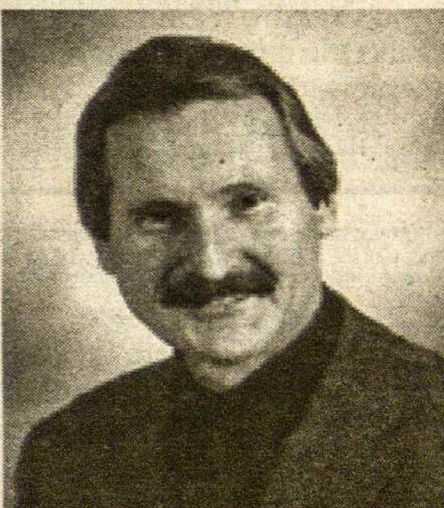
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"

PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

Galvojat parduoti ar sužinoti Jūsų nuosavybės vertę, veltui įvertinsiu be jokių išpareigojimų. Mielai ir sąžiningai patarnausiu surasti Jums tinkamą namą ar "condominium".

SKAMBINKITE

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

RE/MAX
Realty Specialists Inc. Inc.
Independently Owned and Operated

Birutė (Betty) Bartusevičius
Sales Representative

2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829

Bus: 905-828-3434

Cell: 416-427-1875

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor

Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

SPRINTING NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto ON
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITA"
menišškai įriša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$3.00* off COUPON for 1 parcel **\$3.00* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Žinios iš Lietuvos

• Žydrūnas Savickas dabar yra vienintelis žmogus pasaulyje, laimėjęs visas svarbiausias galiūnų varžybas – pasaulio ir Europos čempionatus, "Strongman Super Series" bei "Arnold's Strongman" varžybas. Ž. Savickas pagerino tris pasaulio rekordus. Kūno kultūros ir sporto departamente (KKSD) surengtose Lietuvos sportininkų pagerbimo iškilnėse jis buvo apdovanotas eiliniu departamento medaliu "Už sporto pergalės" ir kuklia 5,000 litų premija. Mat toks piniginis šio titulo įvertinimas numatytas neolimpinių sporto šakų atstovų premijavimo nuostatuose. Tuo tarpu irklotojams Arvydui Duonėlai ir Egidijui Balčiūnui už sidabrą ir bronzą tarptautinėse pirmenybėse įteikiama po 38,000, nes jie atstovauja olimpinei sporto šakai. KKSD gen. direktorius Algirdas Raslanas pažadėjo, kad premijavimo kriterijai bus keičiami - šiuo metu kuriami projektai, kurie garantuotų atskirą finansavimą garsiausiems neolimpinių sporto šakų sportininkams ir komandoms.

• Futbolininkai kitais metais galės treniruotis Naujojoje Vilnioje. Miesto tarybos kolegija vakar pritarė šiame rajone prie Karklų gatvės projektuojamo aikštyno detaliajam planui. Naujame komplekse, kuriame varžybos ruošis Lietuvos futbolo rinktinė, bus du stadionai ir 3 treniruotės aikštės. Projektui įgyvendinti Lietuvos futbolo federacija su investuotojais skirs apie 60 mln. litų.

• Po metus užsitęsusių remonto Alytuje atidarytas baseinas, pasak sporto specialistų – moderniausias Lietuvoje. Daugiau nei prieš 20 metų statyto baseino remontas kainavo 2,5 mln. litų. Didžiąją dalį šių lėšų - 1,6 mln. litų – skyrė Alytaus miesto savivaldybė. Baseine galės vykti tarptautinio lygio varžybos.

• Rio de Žaneire vykusiose pasaulio neigaliųjų sporto žaidynėse kaunietis plaukikas Kęstutis Skučas iškovojo tris aukso medalius, o alytiškis disko metikas Algirdas Tatulis iš Brazilijos parsivežė bronzos apdovanojimą. Neįgalieji rungtyniauja tik su tos pačios kategorijos negalią turinčiais konkurentais.

• Lietuva nori surengti Europos jaunimo čempionatą – Lietuvos futbolo federacija pateikė paraišką mūsų šalyje surengti 2009 metų Europos jaunių (iki 17 metų) arba jaunimo (iki 19 metų) čempionato baigmines varžybas ir tikisi, kad tai bus didelis postūmis futbolo plėtrai šalyje. Inf.

"Jungties" žinios

• Toronto lietuvių kėgliavimo klubas "Jungtis" rengia kėgliavimo varžybų ir žaidimų popietę klubo nariams ir svečiams spalio 29, šeštadienį, 1 v.p.p. "Brunswick Bowling" salėse, 2561 Stanfield Rd. (Dundas St. E. ir

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

SPORTAS

SPORTO KLUBO "AUŠRA"

50 METŲ JUBILIEJAUS

POKYSLIS

š.m. lapkričio 5, šeštadienį,

Prisikėlimo parapijos salėje

6 v.v. – KOKTEILIAI

7 v.v. – VAKARIENĖ / ŠOKIAI

Veiks baras, loterija,
prisiminimų bei nuotraukų paroda ir kt.

Bilietai (po \$40 asmeniui) platinami parapijos salėje po 9.15 ir 10.45 v.r. Mišių arba skambinti Rita Grybienei tel. 416-234-5982

Keturių valstybių krepšinio varžybos Australijoje pasibaigė š.m. rugsėjo 14 d. Dalyvavo krepšininkai iš Lietuvos, Kinijos, Naujosios Zelandijos ir Australijos. Pirmąją vietą laimėjo Australijos rinktinė, antrąją – Naujoji Zelandija, trečioji atiteko Lietuvai, o ketvirtoji liko Jono Kazlausko vadovaujamai Kinijos rinktinė, pralaimėjusiai visas rungtynes. Pažymėtina, kad Lietuvos komanda buvo sudaryta ne iš pačių geriausių krepšininkų. Nuotraukoje – į žaidynių simbolinį penketą išrinktas Povilas Čiukinas dengia Australijos rinktinės puolėją (M.P. ntr.)

Stanfield sankryžoje), Mississaugoj. Registracijos pradžia 12.15 v.p.p. Kviečiami visi patyrę kėgliotojai. Iš anksto galima registruotis ar daugiau žinių gauti pas R. Šiaučulį el.paštu rvsouth@rogers.com. A.P.

"Aušros" žinios

• Iškilminga "Aušros" klubo vakarienė įvyks lapkričio 5 d. Pri-

sikėlimo parapijos salėje. Dėl bilietų kreiptis į Ritą Grybiene, 416 234-5982.

Savaitgalio programa bus paskelbta www.auras.net. Bus "Aušros" 50 metų veiklos nuotraukų paroda. Jei turite nuotraukų (senesnių ir šių dienų), kurios tiktų parodai, skambinkite Aušrai Pleinytei, 416 762-9686. D.D.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūsta per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

SKAUTŲ VEIKLA

• LSS vadovybės rinkimai ir korespondencinis LSS narių suvažiavimas pradėtas kvietimu registruotis (Biuletėnis, nr. 1, 2005. IX. 26). Registracijos lapai, suvažiavimo dalyvio pasisakymai bei siūlymai, kandidatų siūlymai yra išsiuntinėti pagal sąrašus visiems LSS nariams. Visa toji medžiaga turi būti gražinta Rinkimų komisijai iki š.m. spalio 28 d. šiuo adresu: s. Edvardas Andriūšis, 58 Romiga Lane, Palos Park, IL 606464, USA. Siūlant kandidatus į vadovybę turi būti gautas raštiškas jų sutikimas ir trumpa kandidato biografija. Inf.

• Toronto skautininkų-skautininkų sueiga šaukiama pirmadienį, spalio 17, 1 v.p.p. Prisikėlimo

parapijos kavinėje. Sueigos metu Kanados rajono vadovas v.s. Romas Otto pasidalins savo įspūdžiais iš kelių įvykusių posėdžių Lietuvoje su Lietuvos skautų vadovais. Turintieji laimikių ateinančiai Kaizuko mugei prašomi atnešti į šią sueigą. K.B.

• Seneliui a.a. Vytautui Aušrotui iškeliavus amžinybėn, reikiame gilią užuojautą vyr. sk. Julijai Šimonėlytei, prityrusiems skautam broliui Justinui ir pusbroliui Mykolui Rovui.

• Padėkos savaitgalį sk. vyčiai Jonas Didžbalis, Tomas Kuras, Darius Kuras, Andrius Rusinas, Danielius Puzeris ir Tomas Jonaitis savanoriškai talkino "Toronto Food Bank" patalpose. M.R.

"Romuva 2005". Laisvalaikis vilkiukų pastovyklėje Ntr. R.R. Otto

JAUNIMO ŽODIS

Jaunimo suvažiavimas

SAULIUS SIMONAVIČIUS

Rugsėjo 16-18 d.d. vyko Kanados lietuvių jaunimo sąjungos metinis suvažiavimas "Kretingos" stovyklavietėje, Wasaga Beach, ON. Suvažiavimų tikslas yra ne tik duoti progą Kanados lietuvių jaunimui susiburti ir padraugauti, bet ir duoti galimybę jaunimui turėti konkrečias diskusijas apie lietuvių išlaikymą Kanadoje.

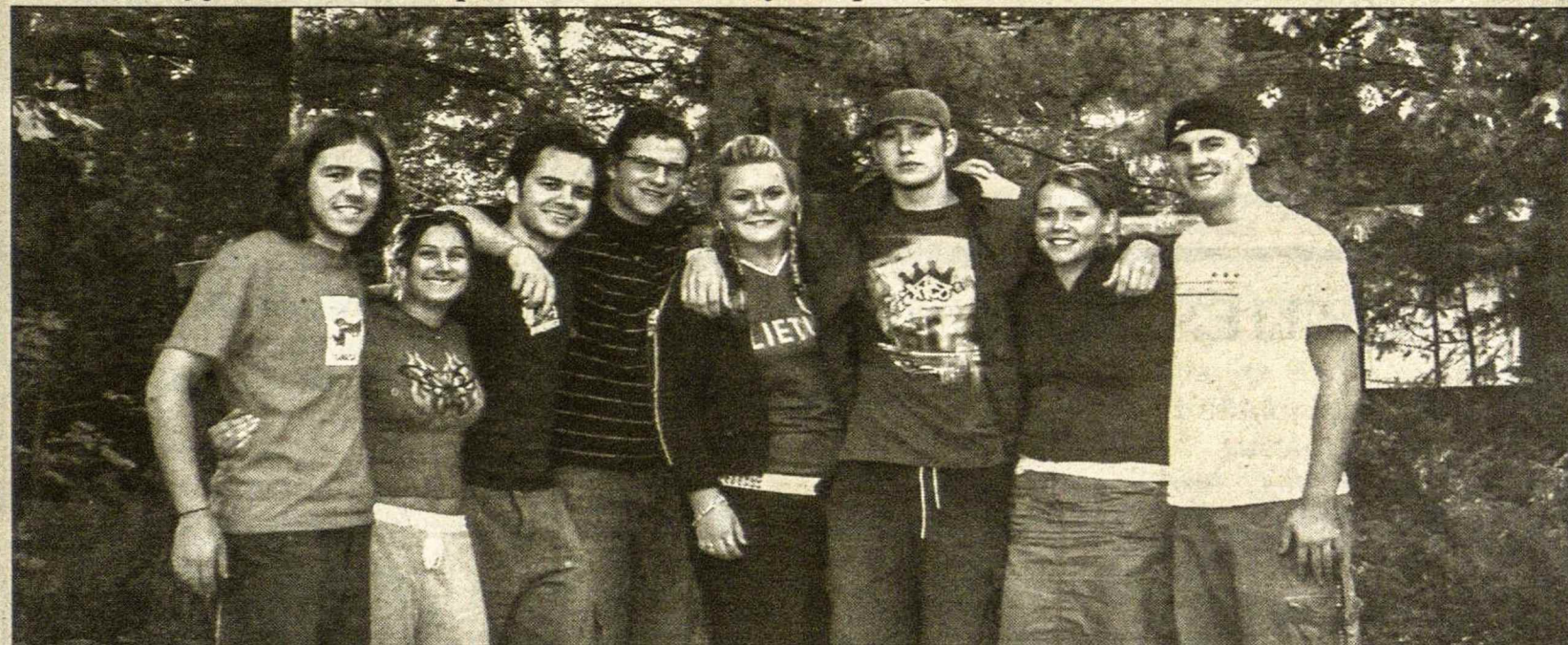
Šiais metais Kanados lietuvių fondo tarybos pirmininkas dr. Arūnas Pabedinskas pristatė KLF struktūrą ir išaiškino suvažiavimo dalyviams kaip Fondas remia lietuvių organizacijas Kanadoje. KLF yra labai svarbi dalis Kanados lietuvių veiklos – be jos stiprios finansinės paramos sunyktų veikla. KLJS bei kitos organizacijos už tai yra labai dėkingi.

Suvažiavime pasirodė ir Kongreso renginio komiteto pirmininkas Matas Stanevičius. Jis pabrėžė, koks svarbus įvykis Kongresas yra pasaulio lietuvių jaunimui ir kaip Kanados lietuvių

jaunimas gali prisidėti prie Kongreso renginių. Žinios apie Kongresą randamos Kongreso oficialioje svetainėje: www.kongresas.org. Suvažiavimo dalyviai pasisakė: jiems labai svarbu, kad KLJS krašto valdyba toliau tęstų savanorišką darbą ruošiant įvairius renginius – šokių, bendradarbiavimą su Maironio mokykla ir t.t.

Šeštadienio vakare, po diskusijų, kurios buvo tęsiamos prie laužo, dalyviai išvengė lietaus ir taip savaitgalis labai smagiai ir darbingai praėjo.

Svarbiausia, buvo išrinkta šių metų KLJS krašto valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Tomas Jonaitis, vicepirmininkė Julija Puodžiukaitė, išdininkas Danielius Puzeris, sekretorius Paulius Sergautis, socialinių reikalų narys Jonas Didžbalis, korespondentas Saulius Simonavičius, jaunimo tarpininkė Sofija Bulotaitė, narė Armada Rochkovskaitė, narys Tomas Kuras. Su jais galima susisiekti per KLJS svetainę www.kljs.org arba el-paštu valdyba@kljs.org. Valdyba tikisi darbingų metų ir laukia jūsų atsiliepimų.

2005-2006 m. KLJS valdyba, išrinkta rugsėjo 17 d. suvažiavime "Kretingoje". Iš k.: J. Didžbalis (soc. reikalai), S. Bulotaitė (ryšiai su nariais), T. Jonaitis (pirmininkas), D. Puzeris (išdininkas), A. Rochkovskaitė (narė), P. Sergautis (sekretorius), J. Puodžiukaitė (vicepirm.), T. Kuras (narys)

Toronto Aukštesnieji lituanistiniai kursai

(Tęsinys iš 40 nr.)

Žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus vyskupavimas sutapo su liūdnu ir tamsiu laikotarpiu lietuvių tautai, kada buvo iškilęs pavojus net jos tautinei bei religinei tapatybei. Esant tokiai sunkiai ir pavojingai padėčiai, vyskupas Valančius buvo ne tik rūpestingas ir išmintingas tikinčiųjų ganytojas, bet ir tikras moralinis savo tautos vadovas, - rašė savo laiške Lietuvos vyskupams Lietuvos krikšto 600-ųjų metinių proga popiežius Jonas Paulius II.

Kodėl taip pagarbiai apie Motiejų Valančių rašė pats popiežius, kodėl lietuviai didžiuojasi, galėdami savo istorijon įrašyti šio vyskupo, rašytojo, blaivininko, gimusio lietuviams vėliau ir Nepriklausomybės diena tapusią vasario 16-ąją, vardą? Kuo mus žavi ši asmenybė ir kuo mums yra svarbi?

Praeitų metų lituanistinių kursų abiturientai perskaitė apie Motiejų Valančių "Lietuvių literatūros skaitiniuose" ir atsakė į šiuos klausimus.

Motiejaus Valančiaus asmenybė mane žavi. Gimęs ne bajorų, ne karalių, bet paprastoje valstiečių šeimoje, jis kruopščiai mokėsi Vilniaus dvasinėje seminarijoje. Negalima suskaičiuoti, kiek gerų dalykų jis yra padaręs Lietuvai ir religijai. Teisingai jis vadinamas – Ganytoju. Be jo darbo ir nuoširdumo būtume buvę be Maironio, be A. Baranausko.

Buvo teisingas žmogus, priešinosi gėrimui ir rūkymui. Taip pat buvo rimtas žmogus, kuris skirdavo įvairias baudas ir teises. Pastatė daug šventovių, mokyklų, visada rūpinosi žmonėmis. Buvo tvirtas ypač gindamas lietuvių. Turime būti dėkingi jam už pirmąją lietuvišką knygų leidyklą Tilžėje. Savo laisve rizikavo dėl religijos ir švietimo. Jo didžiausia meilė buvo žmonės ir Dievas. Jiems jis paaugojo visą savo gyvenimą.

M. Valančius vadinamas rašytoju realistu, nes jo rašiniai buvo tikroviški, vadinas, tai iš tikrųjų galėjo atsitikti. Dažnai minimi istoriniai faktai, įvairios Lietuvos vietos. Pagrindinis veikėjas siuvėjas Juzė eidavo iš kaimo į kaimą. Todėl apysaka pavadinta "Palangos Juzė". Vėliau apie taip vaikščiojančius žmones kartais būdavo sakoma "Vaikšto kaip Palangos Juzė".

Juzė Viskanta keliauja, susitinka su žmonėmis ir pastebi, kad visi lietuviai yra geri. Jis nakvodavo pas įvairius žmones, jiems siūdavo, o jie užmokėdavo už tai. Jis pasakoja apie piršlybas, kaip Dominykas atvažiavo pas Domicelę prašyti jos rankos. Jos tėvas jai paaiškino, kad Dominykas geras, gražus vyras, bet ji pati nežinojo, ką daryti. Piršlys pasiūlė išgerti. Vėliau Domicelė sutiko tekėti, bet man atrodo, kad tekėti ji nenori. Atrodo, kad tėvas labiau nori, kad ji tekėtų negu ji pati. Apysakoje nekalbama apie jausmus. Jausmai nebuvo svarbu, svarbu rūpintis turtu.

Vida Naudžiūnaitė

Motiejus Valančius buvo ypatingas Žemaičių vyskupas, be kurio nebūtų buvę A. Baranausko ir Maironio. Jis organizavo katechizacijos ir švietimo tinklą. Reikalavo kunigus slapta mokyti vaikus skaityti ir rašyti lietuviškai, katekizmo tekstą naudojant kaip knygą. Jis savo parapijiečiams patarė slapta skaityti lietuviškas knygas ir jų neatiduoti caro žandarams.

M. Valančius norėjo gero Lietuvai. Jis organizavo blaivybės sąjungą, kovojo su rūkymu. Tai nuostabu, kai žmonės atėjo su savo pypkėmis, jis jas sudaužė. Žmonės tada suprato, ką vyskupas norėjo jiems pasakyti.

Labai nuostabu, kiek Valančius padarė Lietuvai: pastatė beveik 50 šventovių, įšventino 550 klierikų, suteikė Sutvirtinimo sakramentą virš 700 tūkst. vaikų. Parašė apie 50 knygų. Jis buvo protingas, stipriai tikintis, rūpestingas. Jis buvo labai svarbus žmogus Lietuvos gyvenime.

Renata Simonavičiūtė

Motiejus Valančius padarė labai daug dėl Lietuvos per visą savo gyvenimą. Aš nemanau, kad kitas vyskupas galėtų tiek padaryti per visą savo gyvenimą: pastatyti beveik 50 šventovių, įšventinti 550 klierikų, Sutvirtinimo sakramentą suteikti 700 tūkst. vaikų.

Man juokingas tas susitikimas vyskupo Motiejaus Valančiaus ir Maironio, kai šis buvo mažas berniukas. Valančius, paklauses, kuo nori būti mažas vaikas, nežinojo, kad iš to berniuko užaugs labai gerai visiems žinomas poetas.

Man patiko, kad M. Valančius brangino knygas. Jos yra dvasinio turto šaltinis.

Gintaras Šileika

Rikis Punkris
REALTOR

HomeLife
Experience Realty Inc.

Ieškote pirkti?

- Padedu nuomininkams tapti savininkais.
- Paaškinsiu, kaip pradėti, padėsiu nusipirkti.

Skambinkite: 905 896-1177

Tinklapis: www.rickpunkris.com

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
I LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,
Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums
nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes
vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO
DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Kanados Lietuvių Lietuvos Lietuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą
testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ATA

JUOZUI DANIUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą artimiesiems reiškia -

Lietuvių išeivijos institutas Kaune

ATA

VYTAUTUI AUŠROTUI

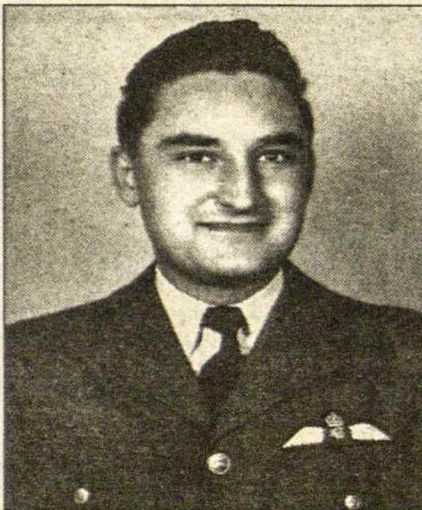
iškeliauvus į amžino gyvenimo namus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai SIGITAI, dukroms ALDONAI, BERNADETAI ir jų šeimoms - JULIJAI, JUSTINUI, MYKOLUI ir MATUI bei visiems giminėms ir kartu liūdime -

*Adolfas Sagevičius,
Kristina, Stewart Webb
Jonas, Susan Sagevičiai*

MIRTIES PRISIMINIMAS

*Ateis pavasaris, žydės žilvičiai ir
klevai - tavęs nebus
Ateis sesuo, ateis brolis, ateis
kiti, kur tu buvai - tavęs nebus
Per žydrą dangų saulė kops ir
mėnuo patekės - tavęs nebus
Kaip vandenio, kaip vandenio
žmonių nutekės - tavęs nebus.*
(Bernardas Brazdžionis)

ŠIAIS METAIS SUKAN-
KA 50 METŲ, KAI KANA-
DOS AVIACIJOS VYR.
LEIT.

ATA

ALGIMANTAS NAVIKĖNAS,

vos sulaukęs 27 savo gyvenimo metų, žuvo lėktuvų nelaimėje Vokietijoje.

Tavęs niekad nepamiršim -

Sesuo ir brolis

PADĖKA

*Balsas, kurį pirma girdėjom - nutilo.
Motina, kuri visada buvo - nebėra
Pasilieka tik atsiminimai.*

MŪSŲ MYLIMA MAMA IR OMI

ATA

OTILIJA KUŠNERAITIENĖ

atsiskyrė nuo mūsų 2005 m. rugsėjo 21 d.

Dėkojam Išganytojo parapijos klebonui A. Žilinskui už gedulines pamaldas ir palydėjimą į kapines, vargonininkui P. Šturmui ir solistei L. Turūtaitei už jautrias giesmes, skirtas Motinai.

Nuoširdus ačiū Gailutei už mamos priežiūrą iki paskutinės dienos. Nežinom, kaip skausmą pernešti reikėtų be mielų draugų, kurie mumis - didelis ramstis liūdesio metu ir visada. Dėkojame už gražias gėles ir pyragus, B. Stanulienei už paruoštus pietus. Ačiū visiems, kad buvote su mumis atsisveikinant su mūsų mama, senele ir prosenele.

ŠEIMA

Reto darbštumo visuomenininko netekus

A.a. Vytautas Taseckas po skausmingos ligos iškeliavo amžinybėn, o jo žemiškus palaikus priglaudė lietuvių kapinės Anapilio sodyboje, Mississaugoje. Velionis tarnavo lietuvių visuomenei iki paskutinių savo jėgų, pasireikšdamas plačiai įvairiose veiklos srityse. Tarsi buvo ta darbščioji, nepailstama bitelė.

Vytautas gimė 1925 m. sausio 13 d. Radviliškio mieste geležinkelio tarnautojo šeimoje. Šiame mieste baigė pradžios mokyklą ir progimnaziją. Mokėsi Šiaulių berniukų gimnazijoje ir 1941 m. pavasarį baigė Rokiškio gimnaziją, išgydamas brandos atestatą. Buvo gabus ir geras mokynys. Tų metų rudenį išvyko mokytojauti į Mažėnų pradžios mokyklą (Dūkšto valsč., Zarasų apskr.). 1943 m. Vytautas įsidarbino Rokiškio geležinkelio stotyje.

Pasitraukia į Vokietiją

1944 m. liepos mėn. traukiniu išvyko į Vokietiją. Mat jis išsirūpino vieną traukinio vagoną, pripildydamas jį tautiečių, norinčių pabėgti nuo besiantinančių sovietų į Lietuvą. Vytautas taipgi norėjo, kad su juo kartu vyktų ir kiti šeimos nariai, tačiau griežtai pasipriešino tėvas - nekelsias kojos iš Lietuvos. Velionies suorganizuota tautiečių grupė traukiniu be didesnių kliūčių laimingai pasiekė Vakarų Vokietiją.

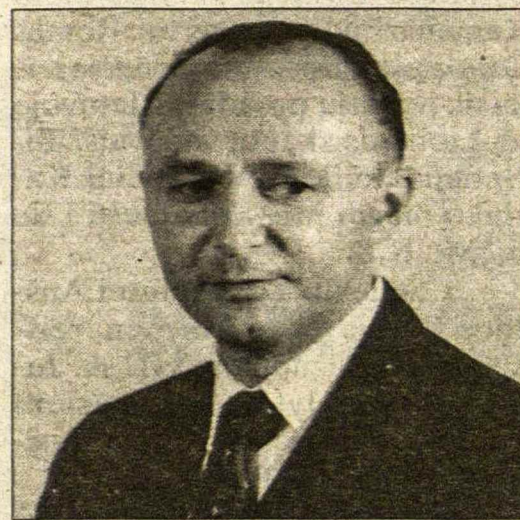
Išvyksta į Angliją

Vytautas Vokietijoje gyveno keliose vietovėse. 1948 m. išvažiavo į Angliją ir apsigyveno tekstilės pramonės pasišyminčiame Bradford mieste. Čia nemažai gyveno lietuvių ir darbovosi tekstilės įmonėse, tarp jų ir Vytautas bei būsimoji jo žmona Onutė Bačinskaitė, kilusi iš Suvalkijos lygumų. Jiedu 1950 m. birželio 17 d. sumainė aukso žiedus. Apeigas atliko kun. J. Kuzmickas.

Bradforde veikė šeštadieninė lietuvių mokykla. Į jos mokytojų gretas greitai įsijungė ir Vytautas. Jis vadovavo meno mėgėjų būreliui. Taip ir prasiėjo Vytauto Tasecko visuomeninė bei kultūrinė veikla, trukusi daugiau kaip penkiasdešimt metų.

Atvyksta į Kanadą

Jauna Taseckų šeima 1952 m. persikėlė į Kanadą ir apsigyveno Toronte. Vytautas tuoj pat

Vytautas Taseckas,
mirus 2005.IX.11

pradėjo mokytojauti Maironio šeštadieninėje mokykloje, su pertrauka joje išdirbęs 12 metų. 1968 m. tapo atgaivintu Toronto Aukštesniųjų lituanistinių kursų vedėju. Tose pareigose išbuvo iki 1977 m.

1969, Lietuvių švietimo ir šeimos metais už darbą ir pasižymėjimą lietuviškoje mokykloje Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba bei Švietimo taryba Vytautą Tasecką apdovanojo padėkos pažymėjimu, o vėliau KLB švietimo komisija už ilgų metų darbą lituanistinėse mokyklose apdovanojo savo įsteigtu medaliu.

Vytautas įsijungė ir į Toronto Prisikėlimo parapijos veiklą. Daug darbavosi ir išteklų skyrė pranciškonų stovyklavietei "Kretinga" Vasagoje. Nuo 1969 m. veikė (būdavo išrenkamas) parapijos taryboje, eidamas įvairių sekcijų pirmininko pareigas, o nuo 1978 m. iki 1990 metų buvo ir visos tarybos pirmininkas. Pasilikio visą laiką ir toliau parapijos taryboje, pirmininkaudamas visuomeninei sekcijai. Be jo pagalbos neapsiejo joks parapijos renginys, taip pat ir kitų organizacijų renginiai. 1987 m. už veiklą parapijoje ir aplamai lietuvių visuomenėje apdovanotas popiežiaus Jono Paulius II "Pro ecclesia et pontifice" medaliu.

Veikla kitur

Toronte veikia Kanados lietuvių katalikų centras, jungiantis lietuvių katalikų parapijas. Viena pagrindinių jo veiklos sričių - visokeriopa finansinė šalpa katalikų akcijai Lietuvoje. Parapijos Tikinčiajai Lietuvai surenka gana gausias aukas. Centras, kurį sudaro parapijų klebonai, centrinių katalikiškų organizacijų pirmininkai ir rinkti atstovai, šias aukas pasiskirsto.

Vytautas Taseckas Centrai pirmininkavo 1987-1996 metais. Lietuva tuo laiku kėlėsi nepriklausomam gyvenimui. Nutarta į pagalbą tikinčiajai Lietuvai įjungti ir Kanados vyskupas. Tuometiniam pirmininkui, be kitų reikalų, reikėjo rūpintis tinkama šiems vyskupams informacija. Iš Kanados vyskupų gauta medžiaginės ir moralinės pagalbos. Kai kurių vyskupijų parapijose buvo skelbiamos maldos už Lietuvą.

Per pastaruosius 9-rius metus Centro išdą pavyzdinčiai tvarkė Vytautas Taseckas. Rūpinosi ne tik knygvedyba, bet ir paruošdavo šalpų paskirstymo planą ir išsiuntinėdavo čekius aukų gavėjams, kartu su jais palaikydami ir korespondencinį ryšį.

Velionies buhalterijos išmanymu ir noru padėti mielai pasinaudojo ir kitos organizaci-

jos. Jis buvo ilgametis Kanados lietuvių muziejaus-archyvo išdininkas ir knygvedys, taip pat tvarkė ir LB Toronto apylinkės valdybos išdą.

Dar viena sritis, kurią velionis labai mėgo ir laiko negailėjo - tai lietuvių mėgėjų teatras - "Aitvaras" Toronte ir "Aukuras" Hamiltone. Jis abiejuose teatruose atliko daugybę vaidmenų.

Lietuvos kultūros ministerijos kvietimu ir globojami Šiaulių dramos teatro, "Aukuro" ir "Aitvaro" mėgėjų dramos teatrai 1990 m. su dideliu pasisekimu gastroliavo Lietuvoje. Vytautas Taseckas asmeniškai susilaukė svarašio įvertinimo ir pagyrų. Šiaulių teatro vadovybė kvietė apsigyventi Lietuvoje, garantuodami aktorius vietą šiame teatre. Už plačią lietuvišką veiklą KLB valdyba 1997 m. Vytautui Taseckui paskyrė Visuomenininko - kultūrininko 1000 dol. premiją, įsteigtą Prisikėlimo kredito kooperatyvo.

Duoną, kaip Vytautas sakydavo, pelnė Kanados pašte, eidamas viename skyriuje tarnautojų prižiūrėtojo pareigas.

Vytautas dažnai buvojo Lietuvoje, nes Rokiškyje gyveno sesuo Regina su šeima. Jis praėjusiais (2004) metais taipgi lankėsi Lietuvoje. Grįžęs pasakojo, kad paskutinę savaitę su giminėmis ir sesers draugais labai maloniai praleido laiką prie Baltijos jūros. Atsisveikinant visi jam linkėjo atvykti ir kitais metais. Deja, kitų metų jau niekad nebebus...

Laidotuvės

Vytautas Taseckas, eidamas 81-muosius metus, mirė 2005 m. rugsėjo 11 d. Atsisveikinimas su velioniu įvyko rugsėjo 12 d. "Turner & Porter" laidotuvių namuose po Rožinio, kurį sukalbėjo kleb. kun. A. Simanavičius, OFM. Kalbėjo V. Stanevičienė, KLB valdybos vicepirmininkė, dr. R. Mažeikaitė, Kanados lietuvių muziejaus-archyvo direktorė, D. Garbaliuskiene, KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkė, A. Dargytė-Byszkiewicz, Toronto mėgėjų dramos teatro "Aitvaras" vadovė, K. Manglicas, Tėvynės sąjungos Toronto skyriaus pirmininkas, J. Andrulis, Kanados lietuvių katalikų centro pirmininkas, R. Girdauskaitė, Toronto Prisikėlimo parapijos tarybos pirmininkė, L. Nakrošienė - draugų vardu ir M. Kalvaitienė - Hamiltono mėgėjų dramos teatro "Aukuras" aktorė. Visi apgailejo veiklaus ir mielo tautiečio, gero žmogaus, netektį, išvardindami jo atliktus darbus.

Gedulines Mišias Prisikėlimo šventovėje atnašavo kleb. kun. A. Simanavičius, OFM, kun. E. Jurgutis, OFM, ir kun. P. Šarpanickas, OFM. Pamokslą pasakė kleb. kun. A. Simanavičius, OFM, iškeldamas didelius velionies nuopelnus parapijai. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Laidojimo apeigas taipgi atliko kleb. kun. A. Simanavičius, OFM. Sugiedota Marija, Marija. Šermenų pietūs įvyko Anapilio parapijos salėje.

Velionies liūdi žmona Onutė, dukterys Diana ir Loreta su šeimomis, sūnus Edvardas, sesuo Regina Jurkėnienė su šeima, kiti artimieji, draugai, bendradarbiai ir visi, kurie jį pažinojo.

Jonas Andrulis

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

A+ A

VYTAUTUI AUŠROTUI,

buvusiam KLKKD "Žiburiai" pirmininkui ir ilgamečiam valdybos bei Revizijos komisijos nariui, mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai SIGITAI, dukroms ALDONAI, BERNADETAI bei jų šeimoms ir artimiesiems -

"Tėviškės žiburių" valdyba ir darbuotojai

Ilgamečiam lietuvių kredito kooperatyvo
"PARAMA" valdybos nariui

A+ A

VYTAUTUI AUŠROTUI

iškeliauvus į amžinybę, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai SIGITAI, dukroms ALDONAI ir BERNADETAI bei jų šeimoms ir giminėms -

"Paramos" valdyba ir darbuotojai

A+ A

VYTAUTUI AUŠROTUI

užbaigus šią žemišką kelionę,

žmonai SIGITAI, dukroms ALDONAI ir BERNADETAI bei jų šeimoms - JULIJAI, JUSTINUI, MYKOLUI IR MATUI ir visiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia -

Mirusio pusbrolio žmona -
Aleksandra Sagienė

PADĖKA

Jūs neraudokite prie mano kapo
Manęs ten nėra - aš su jumis esu,
Visi iš šio pasaulio turime išeiti...
Anapus saulės ir žvaigždžių...

Norėjau čia dar pagyventi,
Bet reikia taikytis su likimu...
Jūs nelūdėkite manęs, juk susitiksime,
Anapus saulės ir žvaigždžių...

A+ A

ANTANAS ŠERGAIS

mirė 2005 m. liepos 24 d.

Dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui A. Simanavičiui, OFM, ir kun. A. Brazauskui, OFM, už atnašautas šv. Mišias. Taip pat dėkojame vargonininkei D. Ratdke už giedojimą šv. Mišių metu.

Mūsų padėka diakonui dr. K. Ambrozaičiui už sukalbėtas maldas laidotuvių namuose, palydėjimą į amžino poilsio vietą ir atsisveikinimą Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems draugams, pažįstamiems; karsto nešėjams, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems parapijai, Lietuvoje vėžiu sergantiems vaikučiams ir už visas pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu.

Labai ačiū B. Stanulienei už paruoštus puikius pietus. Liekame Jums visiems dėkingi.

Jurgis Šergalis su šeima
Onutė ir Juozas Peleckiai

A+ A

VYTAUTUI AUŠROTUI

iškeliauvus amžinybėn,

giliai užjaučiame jo žmoną SIGITĄ, dukras ALDONĄ ir BERNADETĄ, vaikaičius - JUSTĄ, JULIJĄ, MYKOLĄ ir MATĄ bei visus artimuosius ir kartu liūdime -

Salomėja ir Balys Sakalai

DĖMESIO "PARAMOS" NARIAI!

MALONIAI PRANEŠAME, kad šiuo metu naudodami "EXCHANGE" tinklo bankomatus galite savo pinigus ne tik išsiimti, bet ir į savo sąskaitas įnešti be jokių patarnavimo mokesčių.

Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės
į "PARAMOS" skyrius

1573 Bloor St.W., Toronto ON
TEL: (416) 532-1149

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON
TEL: (416) 207-9239

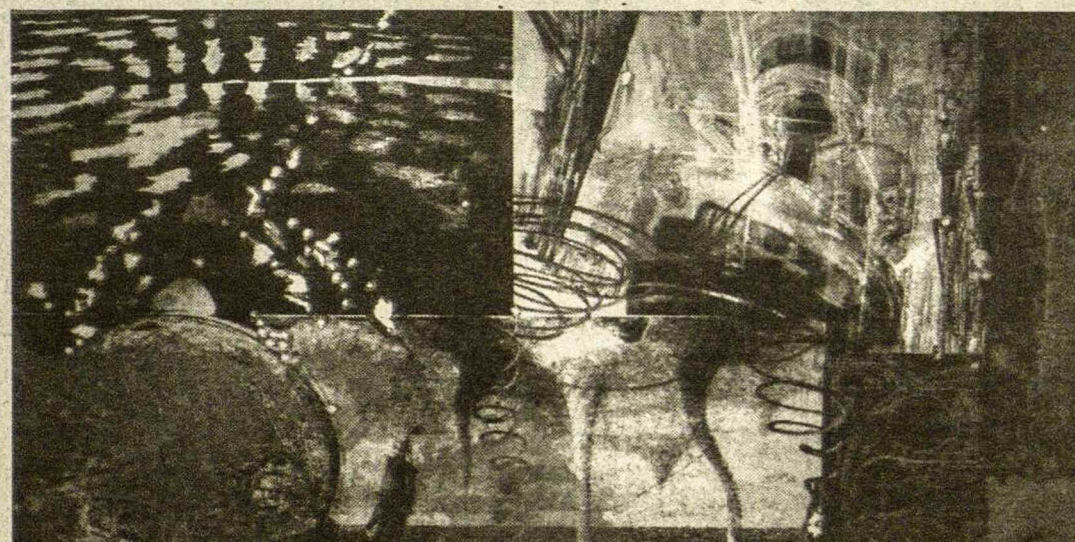
Rūta Melkienė, PFP
Financial Advisor

Scotiabank

Business and Professional
Banking Centre
392 Bay Street at Richmond
Toronto, Ontario M5H 3K5
Enquiries: (416) 866-5700
Direct Line: (416) 866-6102
Fax: (416) 866-7019
ruta.melkiene@scotiabank.com

Mielai Jums patarnausiu,
padedant sukurti finansinį planą
bei visais paskolų ir investicijų
klausimais

Dail. O. Tamašausko kūrinys: "Troute Route" litografija, 2004, vienas iš darbų, rodomų "Print Sales" galerijoje, Open Studio, 401 Richmond St. West (prie Spadina Rd.), Suite 104, š.m. spalio 6 iki spalio 29. Galerija galima lankyti nuo antradienio iki šeštadienio nuo 12 iki 5 v.p.p. Dėl informacijos kreiptis į Astrid Ho, tel. 416-504-8238 Ntr. S. Šileikienės

DALIA VAŠKEVIČIŪTĖ, CFP

NORĖTUMĖT IŠEITI Į
PENSIJĄ?

Nereikia didelio turto, reikia
GERO PLANO!

PASKAMBINKITE MAN,
pasitarsime, padėsiu susitvarkyti ateičiai

905-451-1933

TAUPYMO SĄSKAITA:

2.4% - kasdieninės palūkanos (be priemokų)

GIC: 1 m. - 3%; 2 m. - 3.2%; 3 m. - 3.45%; 4 m - 3.6%;
5 m. - 3.8% (nuošimčiai gali keistis)

Dale & Morrow
INSURANCE AND FINANCIAL SERVICES

TORONTO

A.a. Vytautas Aušrotas, 81 m., visuomenininkas, įvairių organizacijų veikėjas bei rėmėjas, ilgesnį laiką sirgęs, mirė š.m. spalio 4 d., palikęs žmoną Sigitą bei dukteris Aldoną Šimonėlienę ir Bernadetą Rovienę su šeimomis. Atsisveikinimas su velioniu įvyko spalio 6 d. "Turner & Porter" laidotuvių koplyčioje (Bloor-Windermere). Dalyvavo labai daug žmonių. Rožinė ir maldas prie karsto kalbėjo kun. Vytautas Staškevičius. Lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" vardu atsisveikinimo žodį tarė pirm. Audrius Šileika, Anapilio sodybos vardu kalbėjo pirm. Jonas Andrusis. Taipgi šeimos vardu atsisveikino ir prisiminimais pasidalino dukterys Aldona Šimonėlienė, Bernadeta Rovienė ir vaikai - Julija Šimonėlytė.

Gedulines laidotuvių Mišias spalio 7 d. Lietuvos kankinių šventovėje aukojė kun. Kazimieras Kaknevičius ir klebonas prel. Jonas Staškevičius, pasakęs ir jautrų pamokslą. Vargonavo muz. Dalia Viskontienė, giedojo buvę "Angeliukų" choro dalyviai. Šv. Jono lietuvių kapinėse laidojimo apeigas atliko prel. J. Staškevičius. Gausūs laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į šermenų pietus, kurie vyko Anapilio parapijos salėje. Dlv.

Sudaryta KLB Toronto apylinkės rinkimų komisija: pirmininkas F. Mockus (tel. 416 489-7735), sekretorė G. Bijūnienė, nariai - K. Jonušonis, D. Keršienė, E. Punkrienė, A. Zablockas. G.B.

A.a. Vytautui Aušrotui mirus, užjaušdami jo šeimą, M. A. Misiūnai Tėviškės žiburiams aukojė \$25.

Savo tėvelių a.a. Kazimiero Mankausko 37-jų ir a.a. Kazimieros Mankauskienės 4-jų mirties metinių prisiminimui duktė Aldona Falikauskienė Tėviškės žiburiams aukojė \$50.

A.a. Vytauto Aušroto atminimui, užjaušdama žmoną Sigitą, dukras Aldoną ir Bernadetą su šeimomis, Birutė Znotinienė Tėviškės žiburiams aukojė \$50.

A.a. Vytauto Aušroto atminimui, užjaušdama velionies žmoną ir dukras su šeimomis, Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopa Tėviškės žiburiams aukojė \$50.

Išėivijos lietuvių klierikų studijų fondui aukojė: \$250 - P.O. Vėžauskai; \$100 - L. Valevičienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojė: \$100 - V. Lapaitienė, P.A. Škilandžiūnai, F. Mockus (a.a. kun. Petro Ažubalio XXV mirties metinių atminimui).

Šv. Jono lietuvių kapinių kelio asfaltavimo vajui \$100 aukojė P. Krilavičius.

HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m..

SKYTRAIN LTD

TOURS & TRAVEL

2558 Danforth Ave. Toronto M4C 1L3

BILIETAI Į LIETUVĄ!

ŽEMIAUSIOS KAINOS!

SKAMBINKITE VIOLETAI

416-690-4922

TORONTO

Anapilio žinios

• Spalio 4, antradienį, Toronto mirė a.a. Vytautas Aušrotas, 81 m. amžiaus, ilgametis Šv. Jono Krikštytojo, o vėliau Anapilio knygyno vedėjas. Jis palaidotas iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse spalio 7, penktadienį.

• Toronto mirė a.a. Kuni-gunda Zabielenė, 86 m. amžiaus. Laidotuvių Mišios – spalio 12, trečiadienį, 10 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje.

• Nuotraukų iš parapijos šventės galima pasižiūrėti Anapilio tinklalapyje www.anapolis.ca. Ten dar tebėra ir nuotraukų iš vykusios Joninių šventės Wasaga Beach mieste.

• Rudeninė kapinių lankymo diena Anapilyje bus spalio 30, sekmadienį. Pamaldos – 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Autoakštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas į pamaldas veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

• Kapinių lankymo dienos pietūs spalio 30, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietauti bus galima visą dieną ir atsigaivinti vynu bei lietuvišku alumi.

• Praeitą sekmadienį Lietuvos kankinių šventovės pamaldose dalyvavo ir po Mišių su mūsų parapijos chorą susipažino bei pabendravo Vilniaus katedros didžiojo choro vadovas Leonas Pranulis.

• Anapilio knygyne gauta *Lithuanian Heritage* žurnalo liepos-rugpjūčio mėnesių laida ir Zigmo Grybino knyga *Tarp vilties ir išsipildymo*. Taipgi galima įsigyti neseniai išleistą Anapilio vaikų choro "Gintarėliai" garsaploškę (CD).

• Mišios spalio 16, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pšezdzieckienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Mariją ir Joną Senkus; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 15, šeštadienį, 3 v.p.p. už Benediktą (V metinės) ir Antaniną (I metinės) Stonkus.

"BALTIC TREE SERVICE". Genėju ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Danis Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

Prisikėlimo parapijos žinios

• Praeitą sekmadienį, 10.45 v.r. Mišias aukėjo lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos provincijolas kun. Benediktas Jurčys, OFM, kuris yra atvykęs į Kanadą dalyvauti angliškai kalbančių pranciškonų konferencijos provincijolų suvažiavime. Po to Toronto vienuolyne vyks Šv. Kazimiero lietuvių provincijos vadovybės posėdis.

• Išpažinčių klausoma sekmadieniais prieš kiekvienas Mišias ir pirma mėnesio penktadieniais prieš vakarines Mišias, taip pat, jei kas paprašo, bet kuriuo metu.

• Spalio 8 d. palaidota a.a. Birutė Čeponkienė, 81 m. Paliko vyrą Praną, sūnų Benediktą ir dukrą Jūratę Neimanienę su šeimomis.

• Metinei parapijos vakarinei bilietai yra platinami sekmadieniais po Mišių parapijos salėje, o kitu metu kreiptis į J. Vingelienę, 416 233-8108.

• Tarybos susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, spalio 13, 7.45 v.v. parapijos kavinėje.

• KLKM dr.-jos šios parapijos skyriaus susirinkimas įvyks šį sekmadienį, spalio 16, po 12.15 v.d. Mišių parapijos salėje. Programoje – diak. dr. K. Ambrozaičio pašnekesys žmogaus teisių klausimu.

• Iki spalio mėnesio pabaigos parapijos raštinėje vyksta vaikų registracija Pirmos Komunijos pasiruošimo pamokom, kurios prasidės lapkričio pradžioje. Registruojami vaikai, sulaukę 7 metų amžiaus.

• Mišios sekmadienį, spalio 16: 8 v.r. už a.a. Joną Dirmantą, 9 v.r. už a.a. Sofiją ir Anthony Dziengą; 10.45 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius, už a.a. Alfutę Tutlienę, už a.a. Apoloniją Tumpienę; 12.15 v.d. už a.a. Ireną Bičiūnienę.

Maironio mokyklos žinios

• Liūdime kartu su mūsų miela vedėja, A. Šimonėliene, kuri spalio 4 d. neteko savo tėvelio a.a. Vytauto Aušroto. Visi mokiniai, mokytojai ir tėvai giliai užjaučia vedėją Aldoną bei jos seserį Bernadetą, mamą Sigitą ir vaikaičius.

• Tėvai, kurie dar neužregistravo savo vaikų, yra prašomi tai skubiai padaryti. **Živilė**

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruože.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

Lietuvių Namų žinios

• Spalio 9 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 127 svečiai.

• Lietuvių Namų valdybos posėdis - spalio 12 d. Lietuvių Namų seklyčioje. Spalio 23 d., 1.30 v.p.p. bus rodomas dokumentinis filmas *Marienburgio kryžiuočių ordino pilis* ir Žalgirio mūšio minėjimo iškilmės mūšio vietoje.

• Įvairaus žanro vaizdajuos-tes platina S. Škėma, tel. 416 762-8646.

Slaugos namų žinios

• A.a. V. Aušroto atminimui \$100 aukėjo V. Žukauskienė. Slaugos namų komitetas dėkoja už aukas, kurios priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siūsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6.

Muziejaus-archyvo žinios

• Iki spalio 23 d. yra paskutinė proga pamatyti senus Lietuvos žemėlapius, rodomus Kanados lietuvių muziejuje, Anapilyje. Lankymo valandos: sekmadieniais 10.30 v.r. - 6 v.v. ir pirmadieniais 1 v.p.p. - 8 v.v. Žemėlapių ir kitų senienų pamatyti muziejuje spalio 22 d. aplankys Maironio mokyklos liuanistinių kursų studentai (tėvai prašomi kuo greičiausiai gražinti leidimo lapelius mkt. N. Benotienei). Muziejaus-archyvo išlaikymui p.p. Linkevičiai aukėjo \$10.

• Po mėnesio tyrinėjimo darbų mūsų archyve bei Toronto universiteto bibliotekoje Vytauto Didžiojo universiteto daktarantas Giedrius Janauskas išvyko atgal į Kauną. Jis rašo disertaciją ir knygą apie Kanados lietuvių politinę veiklą ir džiaugėsi, kad mūsų archyve buvo išsaugota tos veiklos dokumentacija.

• Kapinių lankymo dienos proga ruošiamas Kanados lietuvių dailininkų draugijos paroda. Atidarymas šeštadienį, spalio 29, 5 v.p.p. ir veiks sekmadienį, spalio 30, nuo 10 val. ryto. Dalyvaujan-ty dailininkai prašomi kuo greičiausiai pristatyti darbus, kuriuos galima palikti muziejuje arba Anapilio raštinėje (veikia 9-12 v.r. ir 2-5 v.p.p.).

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį, 11.15 v.r. – iškilmingos pamaldos su Šv. Komunija, kuriose pamokslą pasakys vysk. Mindaugas Sabutis. Po pamaldų 1.30 v.p.p. Lietuvių Namuose įvyks vysk. M. Sabučio ir V. Sabutienės pagerbimo ir parapijos Padėkos šventės pokylis. Bilietus platina P. Šturmas, 905 274-3529. Jų taip pat bus galima gauti šventovėje ir prie įėjimo į salę.

• Sekmadienį, spalio 23, 11.15 v.r. pamaldose pamokslą pasakys vysk. M. Sabutis. Po pamaldų šventovės patalpose Moterų draugija rengia kavutę. Bus proga iš arčiau susipažinti su vyskupu ir Vilma Sabutiene bei Povilu Pukiu.

• Konfirmantų pamokos tęsiamos nuo spalio 30 d., po pamaldų kiekvieną sekmadienį.

• Tarybos posėdis – spalio 26 d., 7.30 v.v. Augusto ir Hertos Povilaičių namuose, Etobicoke.

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122

namų: (905) 848-9628

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

"Lito" 50-mečio sukakties iškilmingą minėjimo pokylį spalio 1 d. pradėjo notarė Rūta Po-causkaitė-Rudinskienė, trimis kalbomis pasveikinusi narius ir kviestuosius svečius, ir pristatė antrąjį šio vakaro pranešėją Arūną Staškevičių, jau 14 metų einantį "Lito" sekretoriaus pareigas. Jis paminėjo, kad po velionies notaro Juozo Bernoto Rūta yra ilgiausiai išbuvusi "Lito" valdyboje. Arūnas Staškevičius pabrėžė, kad pusšimtis metų tokiai reikšmingai organizacijai yra istorinis įvykis ir džiaugsmo šventė.

Pristatė Lietuvos ambasadorę Kanadoje Sigutę Jakštonytę ir priminė jai, kad "Litas" seniai rėmė Lietuvos vyriausybę, skyręs stambiają paramą dar Lietuvos Aukščiausios tarybos vadovybei, ir Vytauto Landsbergio padėkos laiškas kabo garbės lentoje "Lito" patalpose. Ambasadorė Sigutė Jakštonytė tarė trumpą sveikinimo žodį. Po jos sveikino Lietuvos gen. garbės konsulas Liudvikas Matukas. Kalbėjo ir sveikino į šį pobuvį atsilankę Montrealio meras Gerald Tremblay ir Jacqueline Montpetit, Pietvakarių rajono merė.

Sveikino KLF tarybos pirm. dr. Arūnas Pabedinskas, Lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" valdybos pirm. Audrius Šileika, Lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" valdybos pirm. Algis Enskaitis ir Prisikėlimo kredito kooperatyvo išd. Julija Adamonytė-Danaitienė. Rūta Rudinskienė paminėjo, kad sunku būtų švęsti šį jubiliejų nepamiršus dviejų asmenų, be kurių "Litas" nebūtų išaugęs į dabartinę sėkmingą finansinę instituciją – tai Pranas Rudinskas ir notaras Juozas Bernotas.

Ji pristatė buvusį ilgametį "Lito" valdybos narį su žmona Roma, atvykusį iš Atlantos, GA, Algį Kličių, kuris tarė sveikinimo žodį. Sveikino, dabar jau torontietis, Vincas Piečaitis, daugiau kaip 30 metų dirbęs "Lito" kredito komisijoje ir valdyboje. Savo žodyje Regina Piečaitienė prisiminė, kad 1969 m., dar būdama studentė, pradėjusi dirbti kasininke, vėliau buhalterė, o vėliau vedėja. Dabar ji yra valdybos narė.

Bronius Niedvaras, buvo revizijos komisijos nariu ir nuo 1981 m. ėjo vedėjo pareigas. Bruno Bulota, dabartinis "Lito" vedėjas, įvedė "Litą" į modernius laikus ir nuolat stebina "Desjardins" inspektorius "Lito" produktyvumu. Po trumpos kalbos jis pristatė "Lito" tarnautojus – Teresę Mickienę, Ingą Gedrikienę, Nijolę Šukienę,

Zeldą Semberov ir Gytį Niedvarą. Visus sveikino Lietuvos karininkas mjr. Jurgis Žutautas. Negalėjęs atvykti Lietuvos centrinės kredito unijos valdybos pirm. Ramūnas Stankevičius, atsiuntė sveikinimą – garsajuos- tę. Gauta sveikinimų iš Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus, Kanados ministerio pirmininko Paul Martin, Lietuvos garbės konsulo dr. Aleno Pavilano, KLB krašto valdybos pirm. Rūtos Žilinskienės.

Pabaigai žodį tarė šio vakaro šeimninkas "Lito" vald. pirm. Andrius Gaputis. Jis įteikė gėlių puokštę Teresei Mickienei, daug darbo įdėjusiai šią šventę rengiant. Buvo pakeltos šampano taurės ir sugiedota *Ilgiausių metų*. Vyko loterija. Pirmąją dovaną – kelionę dviem asmenim į Lietuvą laimėjo Vilija Lukoševičiūtė-Valinskienė, antrą Jonas Zabiela – du bilietus į "Place des Arts" arba "Bell Center". Trys kitos dovanos – raguolis ir butelis likerio teko Loretai Polichauskaitei, Reginei Bulkaitei-Išganaitienei ir Kazimierai Kriksčiokaitienei. Buvo puikios vaišės su vynu, trankiai grojo "Sophistication" orkestras.

Vėliau buvo pristatytas anksčiau lietuviams grodavęs orkestras "Pegasus", kurį sudarė Tadas Valinskas, Romas Staškevičius, Kęstutis Skučas ir Claude Despatie. Nuotaika buvo pakili – kaip kas galėjo ar norėjo linksminosi. **D.S.**

Šv. Kazimiero parapija

• Šeštadienį, spalio 8, Ritos Baršauskienės sūnus A. Lukošius šventovėje susituokė su Patricia Iampietro. Vestuvių pokylis įvyko "Buffet Antique".

• Sekmadienį, spalio 9, abudu Montrealio lietuvių parapijos chorai – Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero – gražiai giedojo per Mišias.

• Metiniai parapijos grybų pietūs įvyks sekmadienį, spalio 23 po Mišių. Bilietai – \$20 suaugusiems, \$10 vaikams nuo 10 iki 16 metų, vaikučiams nemokamai. Montrealio lietuvių vaikų chorą atliks programą. Visi prašomi atnešti pyragų bei laimikių loterijai ir kviečiami atsilankyti.

• Baltiečių dailininkų draugijos meno paroda vyks Šv. Kazimiero parapijos salėje šeštadienį, spalio 29 nuo pietų iki 6 v.v. ir sekmadienį, spalio 30 nuo 9.30 v.r. iki 4 v.p.p. Apžiūrėjimas sekmadienį po Mišių. Dainuos ansamblis "Melodija".

• Šv. Elzbiotos dr.-jos susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 6.

• Šv. Onos draugijos susirinkimas – sekmadienį, lapkričio 13. **VL**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES

LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.

1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3

TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981

Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue de Sève
Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

UNIVERSITETO STUDENTŲ DĖMESIUI!

Montrealio lietuvių kredito unija "LITAS"

SKELBIA KONKURSA

vienkartinei \$2000 stipendijai gauti.

Paskutinė šių metų stipendijos prašymo diena yra š.m. GRUODŽIO 31 D.

Stipendijos įteikimas įvyks 2006 m. pavasarį kredito unijos "LITAS" metiniame susirinkime.

Dėl išsamesnės informacijos teiraukitės

"LITE", 1475 RUE DE SEVE,

Montreal, QC H4E 2A8

Tel.: 514-766-5827